

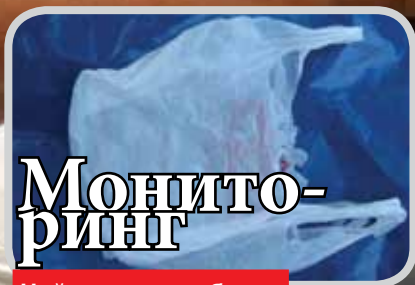
АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ

www.aktivnipotrebiteli.bg

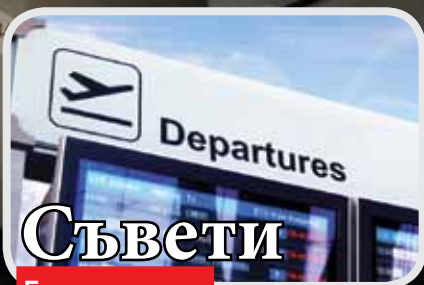
Хранене

Календар на зеленчуците

Мониторинг

Найлонови торбички

Съвети

Евтини полети

Пазар

Как да изберем детски стол

**Тест на лазерни
принтери**

**Тест на
кухненски
абсорбатори**

ISSN 1314-0353

9 771312 783004 >

Съдържание

Актуално 3-4

Къде е най-евтино? 5

Календар на плодовете
и зеленчуците в
България 6

Да намалим
хранителните
отпадъци 7

Екологични
супермаркети 8-9

Да летиш на
ниска цена 10-11

Какво е синдром
на компютърното
зрение 12

Как да постъпя? 21

Онлайн
информирание 22 - 23

стр. 13-16

Лазерен печат

Нашият сравнителен тест ще ви помогне да изберете най-подходящия за вас лазерен принтер.

стр. 17-20

Тест на абсорбатори

Кухненският абсорбатор е дългосрочен уред, който трябва да бъде поддържан правилно и с внимание, за да запази ефективността си за по-дълъг период от време. Вижте нашите съвети и наставления при покупка и употреба, за да използвате правилно абсорбатора си и да извлечете максимална полза от него.

Смяна на
електромерите 24

Пътуване в ...
РУМЪНИЯ 25

Детски стол за
хранене 26 - 27

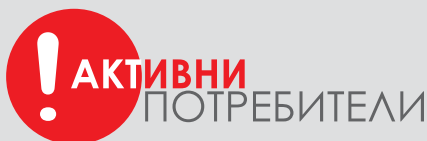
Как да разпознаем
фалшива банкнота? 28

Означения на гумите 29

Опасни стоки 31

Списание "Активни потребители!" не публикува търговски реклами. Издържа се само от вашата подкрепа. Купувайки списанието, вие поддържате независимостта ни от интересите на търговците!

Списание "Активни потребители!" публикува уникални, експертни и независими изследвания, които ви пестят време и пари. Без вашата помощ то няма да може да съществува! Можете да ни подпомогнете като се абонирате за Списание "Активни потребители!"

Списание "Активни потребители!" е списанието, което ви помага:

- да получавате най-доброто качество срещу парите си
- да познавате правата си
- да сте информирани за важните потребителски теми

Издание на
Българска национална
асоциация Активни потребители

Изпълнителен директор
Богомил Николов

Редакционен екип
Любка Нерезова
Богомил Николов
Ивелина Иванова
Радослав Мирчев
Николай Златев

Разпространение
Венета Пейчева

Печат
Алианс Принт

ISSN 1314-0353

За абонамент
www.aktivnipotrebiteli.bg/abonament/

Банкова сметка
IBAN: BG67 FINV 9150 1000 0652 34
BIC: FINVBGSF
Първа Инвестиционна Банка АД,

За контакт
София 1504
ул. "Врабча" № 26
тел. 02/989 01 06
факс. 02/989 01 07
bnar@bnar.org
www.aktivnipotrebiteli.bg

Брускети "Марети" с потвърдена санкция от ВАС

Върховният административен съд потвърди решение на Комисията за защита на конкуренцията за санкция на на "Итал Фууд Индъстри" АД, гр. Шумен в размер на 213 300 лв. Решението на ВАС е окончателно и не подлежи на обжалване.

Производството е във връзка с излъчването на клипове на брускети "Марети" в българския телевизионен ефир. КЗК счита, че излъчваните клипове носят рекламни послания, които създават цялостно впечатление, че продуктът е италиански. Сюжетът и замисълът им се базират върху елементи от италианската култура, език и самобитност. Същото впечатление създават и надписите на основните съставки на различните видове брускети.

Комисията приема поведението на дружество за нарушение на добросъвестната търговска практика, в резултат на което са пренебрегнати основни принципи на конкуренцията и пазара. За подобни нарушения наказанията имат както санкционен характер, така и превантивна функция.

КЗП забрани шест модела скейтборди

Опасните модели за деца над 20 килограма са произведени в Китай и са забранени за продажба. Изпитванията в лаборатория показват, че при нормална експлоатация се стига до счупване на бордовата дъска по средата или по пласмасовите елементи от долната ѝ страна. Съществува риск от счупване, разглобяване или блокиране на лагерите и стопяване на гумата след едва 2-3 минути каране. Създава се възможност за сериозни наранявания.

Върху скейтборда липсва маркировка с номера на европейския стандарт и данни на производителя. Производителят не е дал информация за конструкцията и изричната забрана на всякакъв вид модификации, застрашаващи безопасността. Продуктите не са придружени с инструкции за сервиз и поддръжка на лагерите и подмяна на коела, амортизатори и др. Освен това в инструкциите липсва забележка за ограниченията, свързани с безопасността на пътя и препоръки за подходящите повърхности и описание за употреба и спиране.

Вредна съставка в кремове за слънце?

Изследване, проведено от Университета за наука и технология в Мисури, показва, че цинковия оксид (ZnO), използван като съставка в слънцезащитните продукти, може да причини рак на кожата.

Експертите твърдят, че при излагането му на слънце, цинковият оксид претърпява химична реакция, която може да освободи нестабилни молекули, известни като свободни радикали. Свободните радикали търсят други молекули да се свържат с тях, но в процеса на търсене те могат да увредят клетки или ДНК-то, съдържащо се в тези клетки. Това от своя страна повишава риска от появата на рак на кожата.

По-специално, изследователите разглеждат как човешките белодробни клетки, потопени в разтвор, съдържащ нано частици от цинков оксид, реагират при излагане на различен тип светлина. Използвайки контролирана група от клетки, които не са били потопени в разтвора, учените сравняват резултатите от излагането на светлина на различните групи клетки. Резултатите са, че изложените на цинков оксид клетки са се влошили по-бързо от тези, които не са били поставени в цинковия разтвор.

Нечетливи касови бележки

Как да се предпазим от избледняване на касовата бележка?

Все по-често получаваме сигнали от потребители за касови бележки, чиито надписи избледняват до пълна нечетливост само след 2-3 месеца. Това може да създаде проблем, в случай че ви се наложи да упражните правото си на на рекламация, защото няма да можете да удостоверите вашата покупка.

Защо избледняват бележките

Основните технологии на печат на касови бележки, които се използват от производителите на касови апарати са две - матричен печат и термичен печат. Първият е аналогичен на матричните принтери и все още се среща при доста касови апарати, а вторият използва технологията позната ви от факс апаратите. За жалост вторият вид се използва все по-често и е напълно възможно да се наложи изцяло в близките години. Проблемите с избледнели касови бележки се срещат именно при апаратите

с термичен печат. Производителите на някои модели използват некачествени модули за печат, които не генерират достатъчно висока температура в хода на печатането и оттам бележките избледняват по-бързо.

Правата на пътниците в мобилно приложение

Пътниците, станали жертва на некоректно отношение, възникнал проблем с транспортна компания и нарушени потребителски права, вече могат да се консултират моментално със законодателните регламенти в ЕС и да получат бърз достъп до регулаторните органи чрез мобилно приложение за смартфон. Инициативата е на Европейската комисия, като част от кампанията „Познавай пътниците си права“ и цели повишаване на информираността сред потребителите, както и да намали случаите, в които компаниите се възползват от неосведомеността на пътниците по отношение на законовите регламенти.

Софтуерът в помощ на потребителите дава подробна информация за правата на пътниците в рамките на Европейския съюз при въздушен и железопътен транспорт. При проблем с багажа, закъснение или отмяна на пътуването, отказан достъп до борда на превозното средство или друг проблем, приложението „Your Passenger Rights“ ще отговори на вашите въпроси и ще ви даде насоки как да действате и към кого да се обърнете. След всяка тема на достъпни места са поставени връзки към пълния списък със законодателни мерки по даден проблем, както и списък с контакти на националните регулаторни органи във всяка държава от ЕС. В отделен раздел са поставени и контактите на всички железопътни и авиокомпании, които обслужват дестинации в рамките на ЕС. През 2013 г. то ще бъде разширено с информация за правата при автобусен и воден превоз, тъй като през март ще влезе в сила новия Регламент за пътниците права с автобус и по вода.

Приложението е безплатно и се поддържа от iOS, Android, RIM, Windows Phone 7. То е достъпно на 22 официални езика в ЕС, сред които е и българският.

Софтуерът може да изтеглите оттук:

ec.europa.eu/transport/passenger-rights/bg/mobile.html

Как да се предпазим

За да избегнете евентуалните проблеми:

- избягвайте слънчева светлина при съхранението
- не дръжте касовите бележки в найлонови джобове или пластмасови папки – контактът с пласт-

маси води до по-бързо избледняване

- съхранявайте касовите бележки в хартиени опаковки или папки
- направете си ксерокопие на бележката веднага след закупуване на продукта
- запишете си датата на покупката – търговецът разполага с копие на вашата бележка, тъй като всеки апарат има фискална памет

Внимавайте с измамници

Наши читатели се оплакаха от измамници, които ловко измъкват пари от наивници. Измамката е проста: спира ви човек на улицата и с драматично артистично изражение ви обяснява как е бил ограбен от джебчий и сега няма средства, за да се прибере до родния си град. Измамниците пробват с всякакви възможни суми в зависимост от външния вид и поведението на потенциалната жертва.

Не се подлъгвайте по артистизма на тези хора – те са почти професионалисти в това което правят.

Къде е най-евтино

Предлагаме ви сравнение на средните цени на електрическите и електронните стоки в страните от ЕС.

Проведеното проучване на тема „Сравнение на цени на електрически уреди в рамките на Европейската общност“ през 2009 г. и „Изследване на конкурентоспособността на ЕС...“ показоха как функционира пазара на електрическите и електронните потребителски стоки

Обхватът на изследванията представя ценово различията между отделните страни, разликите в избора на потребителите на продукти в националния пазар.

Покупките на електрически и електронни стоки възлизат на 1,7% от разходите на домакинствата в Европа.

Единният пазар предлага хиляди модели на потребителите, но действително цената е много различна в държавите-членки. Потребителите в някои страни ще могат да спестят до 35 % от цената на продукта при закупуването му в чужбина.

Наблюдава се по-високо сходство на цените в различните страни, където има по-висок дял на пан-ЕС продукти (Продукти, които са широко достъпни в държавите-членки). Интересното е, че по-високо ниво на концентрация на търговците на дребно е свързан с по-ниско ниво на цените на проучваните продукти.

Пазарът на ЕС за потребителските електрически и електронни стоки изглежда доста разпокъсан по отношение на предпочитанията на потребителите и структурата на продажбите. Не само средната сума похарчена за дадена стока от определена категория е различна в различните страни. Често и цената на индивидуален идентичен модел, или на под категория, не е съща през границите.

В докладът са проучени 10 продукта, от които 4 – електронни и 6 – електрически:

Електронни стоки

- телевизори с плосък екран
- цифрови фотоапарати
- мултимедийни плеъри
- РС преносими компютри

Електрически стоки

- хладилници
- перални машини

Таблица, съдържаща средната пазарна цена

Проучвани стоки	Държава с най-ниска цена	Държава с най-висока цена
Телевизори с плосък екран	Румъния	Дания
Цифрови фотоапарати	Великобритания	Швеция
РС – преносими компютри	Великобритания	Гърция
Мултимедийни плеъри	Румъния	Ирландия
Хладилници	България	Швеция
Перални машини	Румъния	Белгия
Микровълнови печки	Белгия	Унгария
Прахосмукачки	България	Ирландия
Кафемашини	Румъния	Австрия
Ютии	Унгария	Белгия

Проучването на ЕК, обаче не засяга тарифите за он-лайн пазаруване, таксите за превоз и другите фактори, които биха довели до оскъпяването на продуктите при пазаруване от чужбина.

- микровълнови печки
- прахосмукачки,
- кафемашини,
- ютии

Изследването анализира цените на отделни продукти с акцент върху сближаването на ценовите нива в целия ЕС.

Според критерия Единична цена, страните могат да бъдат групирани в три класа:

- 1) страни с най-високи цени: над средното за ЕС: Дания, Финландия и Белгия, Гърция, Словакия и Австрия
- 2) междинно равнище на цените - Франция, Германия, Испания и Холандия
- 3) страни с най-ниски цени: Великобритания и Румъния, България, Унгария, Полша и Португалия.

Резултатите не са пряко повлияни от размера на националните пазари, тъй като те не са претеглени от общия обем на продажбите във всяка страна.

В България като част от ЕС също е направено проучване и се оказва, че средната цена на хладилниците и на прахосмукачките е най-ниска спрямо останалите държави.

Ако, обаче искате например да си купите лаптоп, то може да си го поръчате от Великобритания, защото там цената е най-ниска.

Благоприятно за България е, че мултимедийните плеъри, пералните машини, кафемашините, телевизорите с плосък екран са с най-ниска средна цена в съседна държава – Румъния. Така че, жителите на граничните райони могат да направят по-изгодна покупка.

Проучването на ЕК, обаче не засяга тарифите за он-лайн пазаруване, таксите за превоз и другите фактори, които биха довели до оскъпяването на продуктите при пазаруване от чужбина.

НАШИЯТ СЪВЕТ

Ако решите да пазарувате от чужд сайт, то направете проучване колко ще бъде крайната цена на стоката, включваща всички разходи (най-вече цената на доставката), за да не се окаже че пазаруването в България може да ви излезе по-изгодно!

Календар на плодовете и зеленчуците в България

Представяме ви най-добрите периоди за консумация на местни плодове и зеленчуци, когато производството е в по-голямата си част българско, цените са добри и можете да разчитате на качествени продукти.

Ако срещнете на пазара продукти с надпис „български“, а нормалният период на зреене и активно производство на дадена култура е преминал одавна или още не е дошъл, то вероятно стоката е вносна, а търговецът се опитва да продаде бързо предварително закупената продукция. Ако периодът е близък до този в нашите таблици, то има вероятност наистина продуктите да са от българско ранно оранжерийно производство, но гаранцията не е 100%.

Плодове												
Плод	ян	фев	март	април	май	юни	юли	авг	септ	окт	ноем	дек
череша				+	++	+++	++					
малина					+	+	+++	+++				
ягода				+	++	+++	+++	+				
ябълка	+	+	+	+	+	+	+	++	+++	+++	+++	+++
круша	+	+	+	+	+	+	+	++	+++	+++	+++	+
дюла										++	+++	
слива								++	+++	++		
праскова						++	++	+++	++	+		
нектарина						+	++	+++	++	+		
кайсия					+	+++	+++					
грозде							+	++	+++	+++	++	
смокиня								+++	+++			
диня						+	++	+++	+++	++		
пъпеш						+	++	+++	+++	++		
банан	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
портокал	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
лимон	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
мандарина	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
грейпфрут	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
нар	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ананас	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Зеленчуци												
Зеленчук	ян	фев	март	април	май	юни	юли	авг	септ	окт	ноем	дек
картоф					++	++	+++	+++	+++	+++		
домат	+	+	+	++	++	++	+++	+++	+++	++	+	+
краставица	+	+	+	++	++	+++	+++	+++	+++	++	+	+
лук					+++	+++	+++	+++	+++	+++		
малуля			++	+++	+++	+++				+++	+++	
репичка			++	+++	+++	+++				+++	+++	
зеле						++	++	+++	+++	+++	+++	+++
морков	+	+	+	+	++	+++	+++	+++	+++	++	++	+
червена чушка							++	+++	+++	+++		
зелена чушка						++	+++	+++	+++	+++		
жълта тиква								++	+++	+++	+++	
зелена тиквичка				++	++	+++	+++	+++	++	++		
патладжан						++	+++	+++	+++	+++	++	
зелен фасул						+++	+++	+++	+++			
грах							++	+++	+++			
царевица								+++	+++	++		
червена / бяла ряпа	+++	+++										+++
карфиол						+++	+++		++	++		
броколи						+++	+++		++	++		
чесън				++	++	+++	+++					
магданоз			++	++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++
копър				++	+++	+++	++					
целина				++	+++	+++	++					
спанак		++	+++	+++	+++							

Легенда

Най-добър период - изцяло българско производство (+++)

Ранна / късна реколта – срещат се и вносни производства на пазара (++)

Внос – изцяло вносен продукт в период на наситеност на пазара (+)

Да намалим хранителните отпадъци

Европейската комисия публикува 10 съвета за ограничаване на хранителните отпадъци. Ако се придържате към тях може да спестите пари и да допринесете за опазването на околната среда.

1 Планирайте покупките си

Планирайте вашето меню за седмицата. Проверете с какви продукти разполагате във вашия хладилник и шкафове, след което си направете списък за пазаруване само за допълнителните съставки, които са ви необходими. Вземете списъка със себе си и се придържайте към него в магазина. Не се изкушавайте от продукти на промоция и не пазарувайте когато сте гладни – ще се приберете с повече, отколкото ви е необходимо. Купувайте насипни плодове и зеленчуци, вместо вече опаковани, за да можете да купите точно нужното ви количество.

2 Проверявайте датите

Ако не планирате да изядете даден продукт с кратък „срок на годност“, потърсете друг с по-дълъг срок или просто планирайте да го купите в деня, в който ще ви трябва. Правете разлика в значението на съответните дати: „годен до“ означава, че храната е безопасна за консумация до посочената дата (напр. за месо и риба); „най-добър до“ посочва датата, до която продуктът запазва оптимално своето качество. Хранителните продукти продължават да са безопасни за консумация дори и след посочената дата за „най-добър до“.

3 Внимавайте за бюджета си

Разхищението на храна означава разхищение на пари.

4 Поддържайте здравословна температура в своя хладилник

Проверете уплътнението и температурата в хладилника си. За максимална свежест и дълготрайност, хранителните продукти трябва да се съхраняват на температура между 1 и 5 градуса по Целзий.

5 Съхранявайте храните съобразно инструкциите на опаковките.

6 Преподреждайте

Когато купите нови продукти от магазина извадете всички по-стари стоки във

вашия шкафове и хладилник на преден план. Сложете новите хранителни продукти отзад, за да намалите риска да намерите нещо мухлясало на дъното на хладилника или някой шкаф.

7 Сервирайте малки количества храна с идеята, че всеки може да си вземе допълнително след като си изяде първата порция.

8 Използвайте останките

Вместо да изхвърляте останалото количество от приготвеното от вас ястие в боклука, то може да бъде изядено на обяд на следващия ден, да бъде включено във вечерята или да бъде замразено за някой друг случай. Омекналите плодове могат да се използват за приготвяне на плодови сокове или торти. Поувехналите зеленчуци могат да се използват за супи.

9 Замразявайте

Ако ядете само по малко хляб, замразете го и изваждайте по 2-3 филийки няколко часа преди да са ви необходими. По подобен начин замразявайте готвени ястия, за да имате готова храна за вечерите, в които сте прекалено изморени да готвите.

10 Превърнете хранителните отпадъци в храна за градината

Някои хранителни отпадъци са неизбежни, така че защо не си инсталирате кофа за компост за обелките от плодове и зеленчуци? Само за няколко месеца ще разполагате с богата, ценна тор за вашите растения. За остатъците от готвени ястия ви е достатъчен кухненски компостер. Напълнете го с отпадъци, покрийте ги със слой от специални микроби и ги оставете да ферментират. Полученият продукт може да се използва за домашни растения, както и в градината.

Екологични супермаркети

Как се отнасят супермаркетите към екологичния проблем с торбичките от пазаруване? Предоставят ли на потребителите възможност за екологичен избор? Представяме ви актуалното състояние на проблема в България.

Когато всеки от нас прекрачи прага на поредния супермаркет си тръгва винаги с н-брой стоки и полиетиленова торбичка. Нейният жизнен път завършва най-често в някои ъгъл на кухнята или директно в контейнера. Какво се случва след това и дали съществува начин пазарските чантички да не ни „надживяват“?

Найлоновите торбички

Найлоновите торбички са направени от етилен. Това е газ, който се получава като остатъчен продукт при производството на горива, газ и въглища. Етиленът се превръща в полимер (верига от етиленови молекули), който се нарича полиетилен. Има два вида найлонови чанти - по-тънки и леки, които се използват основно в хранителните магазини, и по-солидни, които получават например при покупка на дрехи или по-тежки продукти. Обичайно, пър-

вият вид найлонови чанти се произвежда от полиетилен с висока плътност (HDPE - използва се още за производството на торбички за фризер, бутилки за мляко, кутии за сладолед и сок)), а по-солидните чанти са от полиетилен с ниска плътност (LDPE - използва се и за направата на кошчета за боклук, меки бутилки и торбички за боклук).

Настоящата ситуация

Както става ясно от таблицата на този етап най-масово предлагани в магазините в България си остават полиетиленовите торбички.

Специфичното при почти всички търговци е че те използват такива, но с добавки за по-бързо разпадане – т.нар. полидеградекс и дегрален-л. Това са търговски наименования на подобни продукти, като това което ги характеризира е че с тези добавки се наблюдава много по-бърз разпад в природата на полиетиленовите торбички. Разпадът най-често е в рамките на от 1 до 3 години, като той може да бъде съкратен или удължен в зависимост от добавените към него компоненти и климатичните условия, на които е подложен.

Продуктите са обявени като напълно безвредни и неоставящи токсични отпадъци при разграждането им - безвредни са за почвата, растенията и животните. На този етап не са налице изследвания, които да оспорят това, така че ни остава да се доверим на търговците, че продават относително екологичен продукт особено в сравнение с обикновената полиетиленова торбичка.

От друга страна, тези полиетиленови торбички, въпреки съдържанието на добавки с екологичен ефект, на този етап не отговарят на европейския стандарт EN 13432 относно т.нар „компостируеми торбички“ (казано по-друг начин „напълно разградими“). Това само по себе си автоматично води до следващ много важен резултат – цените, посочени в таблицата, скоро чувствително ще се повишат. Защо?

Тази таблица отразява посочената информация върху предлаганите видове торбички в 13 от най-големите супермаркети в София.

		Вид материал на продаваните пазарски торбички			
Търговец	Цена	Неразградим материал без добавки	Неразградим материал с добавки (полидеградекс, дегрален-л)	Плат	Хартия или друго
Рода	0,10		X		
Пикадили	0,10 0,30 0,30 0,50		X X X		X
Т-Маркет	0,08 0,15 0,30		X X		
Европа	0,10		X		
Метро	0,36 0,50 0,53		X X		X
Хит	0,20 0,30 1,00 2,00		X X	X	X
Билла	0,25 0,35 0,49		X X		X
Карфур	0,10 0,29		X X		
Фантастико	0,10		X		
Лидл	0,29 2,29		X X		
Пени Маркет	0,30		X		
Кауфланд	0,30	X			
Промаркет	0,05 0,10		X X		

Любопитно

Какви са алтернативите

Платнени торбички

Когато пазарувате. Можете да ги използвате многократно и с тях да пренасяте по-тежки покупки.

Кошници за пазаруване

Има много красиви и оригинални модели плетени кошници за пазаруване, които могат да бъдат допълнение към визията ви за деня, когато сте на пазар.

Хартини торбички

Те се разграждат доста по-бързо в сравнение с пластмасовите си събратя.

Нови технологии и материали

Предлагат много възможности за алтернативни видове пластмаси за производство на торбички.

Перспективите

От 1 октомври 2012 г. всяка найлонова торбичка ще подлежи на облагане с продуктова такса от 0,35 лв. Това автоматично означава, че след тази дата на пазара, ако не се случат никакви промени, най-евтините торбички вече ще трябва да са с цени от 0,40-0,50 лв.

За да избегнат облагане с такава такса търговците трябва да предложат именно торбички, произведени по посочения стандарт, които са чувствително по-скъпи. Продуктовата такса ще изравни приблизително цените на биоразградимите и обикновените полиетиленови пликове, обложени с новата такса, но по-важното е тяхната екологична добавена стойност, която е съвсем различна.

Със сигурност темата за торбичките няма да се изчерпи до тук, със сигурност предстоят редица промени, както и опити на недоялни търговци да „заобиколят“ законовите разпоредби.

„Активни потребители“ ще продължи да следи внимателно темата и след октомври 2012 г., за да проверим продължават ли търговците да предлагат предимно полиетиленови торбички (били те и с добавки) или алтернативните възможности са увеличени. Сега е моментът търговците да вземат решението за себе си – ще помогнат ли за налагането на алтернативи или ще продължат да продават същите торбички, макар и с висока такса.

Потребителски избор

Немалко значение обаче има и изборът на потребителя! Както става ясно от таблицата и сега се предлагат продукти от напълно разградими материали, какъвто е хартият, но заради много по-високата им цена в сравнение с една найлонова торбичка, те са много по-рядък избор. Не трябва да пренебрегваме и възможността да използваме повторно пазарските торбички.

Новите технологии

Биопластмаси

Най-разпространените видове биопластмаси се произвеждат на база: целулоза, нишесте, глюкоза или различни видове масла. След това се използват специфични технологии за превръщането на тези суровини в термопластично нишесте, киселина, поли-3--хидроксibuтират, полиамид 11 и биополиетилен и др.

Нишесте

Днес, термопластичното нишесте е база за производството на около 50 % от биопластмасите на пазара и е най-широко използваната биопластмаса в света. Пластификатори като сорбитол и глицерин се добавят при обработката на нишестето. Термопластичното нишесте като цяло представлява само един от компонентите, на които се базира групата на биопластмасите от нишесте. Втората част на смесите се състои от водоотделящи и биологично разграждащи се полимери

Най-често термопластичното нишесте се употребява за производството на чанти, кофички за кисело мляко, чаши, саксии, прибори за хранене, пелени, промазана хартия и картон. Нишестето се добива най-често от култури като картофи или царевича.

PLA

PLA (полилактид) не е една от най-обещаващите биопластмаси за бъдещото производство. Неговите характеристики приличат много на тези на полиетилена (PE), полипропилена (PP) и полиетилен терефталата (PET)- групата на пластмасите, чието производство е базирано на преработка на изкопаемни горива. PLA може лесно да бъде произведена с помощта на съоръженията, които вече съществуват за производство на пластмасите, посочени по-горе – не са нужни допълнителни промишлени инвестиции. PLA се произвежда най-вече чрез ферментацията на нишесте от култури като царевича, пшеница или млечната киселина, намираща се в захарната тръстика, последвано от допълнителна полимеризация.

Този вид пластмаса има широка приложимост в производството на компютри, мобилни телефони, биоразграждащи се медицински импланти, фолио, кутии, чаши, бутилки и различни видове опаковки.

Продуктите, изработени от PLA вече се използват успешно в ме-

дицината за производството на винтове, пирони, пластини и импланти, които могат да се приемат от организма.

PLA е много гъвкава биопластмаса. Чрез промяна на част от съставките или качеството ѝ тя може да бъде произведена така, че да се разгради за няколко години, за разлика от стандартните видове пластмаси. Освен това, PLA притежава изключителна стабилност, както и висока степен на прозрачност.

Въпреки това, PLA има един съществен недостатък. Пластмасата омеква при температура от около 60 градуса по Целзий, което ограничава приложимостта ѝ за производството на опаковки за топли напитки и храни. Чрез добавката на температуроустойчиви полимери и други пълнители може да се спомогне за преодоляването на този недостатък.

Бариера за по-широкото приложение е и все още високата цена за производството на този вид биопластмаса. Докато суровините за производството на PE (полиетилен) възлизат на 1000 € за тон, млечната киселина за производството на PLA е около 1300 € за тон. Непрекъснатото увеличение в цената на петрола и новите методи за производството на PDA постепенно правят тази разлика по-малка.

PA 11

Биополимер, получен от естествено масло е полиамид 11 или (PA 11). Известен е още под търговското наименование Rilsan. Въпреки че, PA 11 произлиза от възобновяеми източници (рицинови зърна), този вид пластмаса не е биоразградима.

Той се използва във високопроизводителните приложения като самодвижещи се линии за горива, гъвкави газови тръби, спортни обувки, електронни устройства, компоненти и катетри.

PE

Полиетиленът (PE) е известен като продукт на база изкопаемни горива. Въпреки това той лесно може да бъде преработен в биоетанол (чрез дехидратация), който се произвежда в големи количества чрез ферментация на естествени суровини като захарна тръстика или царевича. Био-полиетиленът е химически и физически идентичен с традиционния полиетилен. Не е биоразградим, но може да бъде рециклиран.

Да летиш на ниска цена

Какво определя цените на нискобюджетните полети? От какво печелят авиокомпаниите и как се начислява крайната сума за потребителите?

Нискотарифните авиолинии са предпочитан начин за пътуване в Европа, а у нас на таблата с разписание на полетите все по-често се появяват имената на компании, предлагащи евтини услуги за превоз на пътници. Тенденцията е определена от безспорно ниските цени на билетите и големия брой дестинации, които се предлагат на потребителите. Звучи чудесно, но има и клопки, които при невнимание могат да ви принудят да платите високи цени за нискотарифен полет. Предлагаме Ви подробна информация за допълнителните такси и тарифи на авиокомпаниите, за да не се окаже, че евтиният ви билет, всъщност е по-скъп от полет с редовна линия.

От къде спестяват нискобюджетните компании?

- Кацат на второстепенни летища, за да пестят от летищни такси
- Всякакви екстри и допълнителни услуги се заплащат допълнително - храни и напитки на борда, багаж в багажно-то, запазване на места и др.
- Част от тях не разполагат с физически офиси, а работят само с онлайн резервации

Услуги и тарифи

Допълнителните такси и тарифи са

основният източник на печалба за нискобюджетните авиокомпаниите. Потребителят трябва да бъде много внимателен при резервирането на билет и условията за осъществяването му, тъй като при невнимание начисляваните такси са много високи и билетът може да ви излезе скъп. Имайте предвид, че услугите заявени на място на летището, вместо онлайн или по телефона, струват двойно повече. Ние събрахме цените на основните платени услуги и съответните цени за авиолиниите, които обслужват българските летища. На тази база пресметнете с коя компания ще ви излезе най-евтино да пътувате до желаната дестинация.

Цени на основните платени услуги за авиолиниите, които обслужват българските летища

Компания	Ръчен багаж		Разрешен багаж в багажно		Такса допълнителна чанта	Свръхбагаж (евро за 1 кг)	Такса за спортно оборудване	Животни
	кг	см	кг	см				
WizzAir	10	55x40x20	32	149x119x171	20	15	30	забранен
RyanAir	10	55x40x20	15 / 20	-	15 / 25	20	50	забранен
EasyJet	-	56x45 x25	20	*275	25	12	30	забранен
FlyNiki / AirBerlin	6	55x40x20	23	-	15	100	50	30
Norwegian	10	55x40x23	20	250x79x 112	6	9	25	37
Germanwings	8	55x40x20	20	-	10	7	25	25

* сбор от дължина, височина и ширина на чантите

Забележка: Цените в таблиците са в евро и са за предварително заявени услуги (онлайн или по телефона). На летището тези цени са по-високи!

Дестинации в България

- WizzAir, EasyJet и FlyNiki летят от София
- RyanAir лети само от Пловдив.
- Germanwings лети само от Бургас.
- Norwegian лети от Варна и Бургас

Трансфери

Нискотарифните авиокомпаниите не предлагат полети с трансфер. Ако искате да летите до някъде с прекачване, трябва да си купите два независими един от друг билета, което крие своите рискове. Ако изпуснете втория полет заради закъснение на първия, нямате право на по-късен полет или връщане на парите. При трансферите отговорността за прехвърлянето на багажа

и навременното чекиране са ваши. Търсете полети с голяма часова разлика между тях, от поне 2 – 3 часа, за да нямате проблеми.

Кога са най-евтини билетите?

Имайте предвид, че цената в момента, след 2 часа може да бъде съвсем различна и това е право на компанията. Цената на нискобюджетните самолетни билети се формира спрямо направените резервации и закупени

билети до момента, съобразени с времето до полета. В този смисъл през по-натоварените от към пътуване периоди – ваканциите покрай големите празници като Коледа, Нова година и Великден, както и при започване и приключване на учебната година в университетите в чужбина, почти е невъзможно да се намерят евтини билети, тъй като те са закупени още при тяхното пускане и наплива от желаещи е голям.

Допълнителни такси

Компания	Смяна на име, час, маршрут*	Деца до 2 години	Запазване на място	Такса за резервация с карта
WizzAir	полет - 30 име - 40	безплатно	8	MasterCard, Visa - 8 Maestro - 6
RyanAir	полет - 40 име - 110	20	10	12
EasyJet		42	24	10
FlyNiki / AirBerlin		60	безплатно	10
Norwegian		32	10% от билета на родителя	6
Germanwings		25	10	8

* При промяна на полета, към тази такса се доплаща разликата в цените на стария и новия билет. Всяка промяна може да се извърши в рамките на от 2 до 3 часа преди осъществяването на полета.

Нашият съвет

Купувайте билетите директно от сайта на компанията, с която сте избрали да пътувате, а не през агенции и сайтове – посредници. Те взимат такса за извършената услуга и излиза по-скъпо.

КОМЕНТАР НА ЕКСПЕРТА

Игнат Арсенов, директор на Европейския потребителски център (ЕПЦ), България

1. Какво представляват нискобюджетните авиокомпани и по-несигурни ли са те от редовните авиолинии?

Няма точно законово определение за нискотарифни авиокомпани. От тези, които се рекламират като такива, имаме постъпили много жалби в ЕПЦ, но получаваме оплаквания и към тях и към обикновените авиолинии.

Най-много оплаквания получаваме от WizzAir и EasyJet, което може да се обясни с факта, че те покриват най-много дестинации от и до България. Жалбите са основно за отменени полети и закъснения, а се срещат и за отказан достъп до борда на самолета. Постъпват и много оплаквания свързани с багажа на пътниците.

2. Случва ли се често потребителят да има резервиран билет, но да няма място в самолета?

Да, има такива случаи. Това е т.нар. „оувърбукинг“, когато компаниите продават повече места, от колкото в действителност имат в самолета. Също така, това се среща при възникнал технически проблем със самолета, когато той се заменя с по-малко местен и няма достатъчно място за всички пътници. В такива случаи компанията първо трябва да предложи вариант за доброволно отказване от полета и да им предложи парично обезщетение в замяна – връщане на парите или насрочване на друг полет. Ако няма доброволци, тогава компанията може сама да избере кой да не пътува. Ако сте сред хората, които компанията е избрала, имате право да се откажете от пътуването и сумата за билета трябва да ви бъде възстановена или пък да поискате насрочване на друг полет. Ако закъснението до крайната точка е над 3 часа, тогава имате право на парично обезщетение от 125 до 600 евро. При голямо закъснение на по-

летите се дължи парично обезщетение на потребителите, в зависимост от дължината на дестинацията.

3. Има ли подадени сигнали за проблем при онлайн закупуването на билети?

Да, има. Подобни проблеми възникват основно при резервацията и могат да бъдат от различно естество. Потребителите най-често се оплакват от допускането на технически грешки, като например грешно въведено име. Въвели сте едно име, а след завършване на резервацията се оказва, че тя е на друго име. Тези случаи се разрешават трудно, тъй като понякога проблемите са чисто технически. Но пред потребителя излиза проблема с промяната на името, тъй като стойността на таксата за смяна е почти равностойна на един билет. Имаме няколко такива случая, които се разрешиха успешно.

4. Как е най-добре да се процедира в случаите, когато името е объркано?

Във всички случаи, когато има проблем, ние съветваме потребителите да се свържат първо с авиокомпанията. Политиката на различните авиокомпани е различна, както и условията за подаване на оплаквания към самите линии. Някои имат онлайн форма за подаване на жалби, докато други имат специфични предпочитания. При установяване на такса, която потребителя не желае да заплати и времето е ограничено, то трябва да се свърже с оператор на авиолинията. Тук възниква проблемът, че информационните линии на повечето нискобюджетни компании за връзка са импулсни телефони и са платени.

5. Какво се случва, ако потребителят заплати такса, която е неправомерно начислена?

Ако потребителят заплати дадена такса, която е неправомерно начислена и е установено нарушение в последствие, след осъществяването на полета, тя може да му бъде възстановена. Това важи и при заплащането на такса за промяна на името – ако не заплатите таксата вероятно няма да можете да осъществите полета, а след промяната потребителят може да подаде оплакване и да си възстанови заплатената сума.

Съвет на експерта

Винаги проверявайте данните по резервацията преди нейното потвърждаване – имена, лични данни, адрес, брой билети и крайна сума

Важно

Няколко неща, за които да внимавате:

- При резервация на билет, винаги въвеждайте името си на латиница, за да не възникват технически грешки в системата на авиолинията.
- Повечето нискотарифни компании задължават пътниците да се чекират онлайн предварително до няколко часа преди полета. Прочетете внимателно условията по договора си за резервация и изпълнете необходимото, защото таксите за регистриране на място могат да бъдат много високи.
- Всички такси, които се събират на място на летището, са двойно по-високи от таксите, които бихте заплатили при предварително обявяване на допълнителните услуги, които желаете. Постарайте се да не оставяте за последния момент добавянето на още една чанта или няколко килограма отгоре, тъй като ще ви излезе скъпо.
- Ако ръчният ви багаж не е в зададените от компанията размери, то при качване на борда ще бъдете помолени да заплатите такса за допълнителен багаж, но по тарифите за заплащане на място, които варират около 40 евро.
- Размерите за ръчния багаж включва колелата на куфара. Те трябва да се вписват в посочените размери, в противен случай ще се наложи да заплатите.
- При някои компании освен ръчния багаж имате право на допълнителна дамска чанта или чанта за лаптоп, но при други, тези вещи се включват към изискването за една чанта за ръчен багаж и ако не са в рамките на него, ще бъдете помолени на място да заплатите за допълнителен ръчен багаж.

Какво е синдром на компютърното зрение?

Активни потребители Ви дава 10 съвета как да се справите с главоболието и негативните ефекти от продължителното седене пред компютъра.

Липсата на движение, постоянното виждане в монитора и напрежението на работното място в комбинация са причина за редица неразположения на организма, възникване на здравни проблеми и заболявания. Дългият престой пред монитора води до хронично главоболие, замъглен поглед и бърза умора на очите, тъй като те се натоварват значително при работа с компютър.

Това са и симптомите на т.нар. синдром на компютърното зрение. Терминът се използва за всички негативни ефекти, които се пораждат от седене пред компютъра за продължителен период от време. Освен гореспоменатите, вредни резултати от несъобразения престой пред монитора и пропускането на почивките могат да бъдат болки във врата, зачервени очи, напрежение, раздразнение и сухота в очите, трудно фокусиране и дори напъняване, поради липсата на активност.

За да избегнете тези неприятни неразположения на организма, Ви предлагаме 10 съвета как да се грижите добре за здравето и настроението си:

1. Преместете монитора далеч от прозореца.

Вероятно не сте се замисляли, но външната светлина поражда отблясъци в екрана на монитора, които са основна причина за бързото изморяване на очите. Поставете компютъра си далеч от пряка светлина или ако е в близост до прозорец, осигурете щори, сенник или завеса, чрез които да контролирате количеството светлина, достигащо до монитора. Пряката светлина към екрана поражда напрежение в очите. Добро решение на проблема е използването на монитор с антирефлексна повърхност.

2. Нагласете височината на монитора.

За постигането на максимален комфорт, разположете монитора така, че центърът му да бъде на 13 – 23 см под хоризонталната линия на зрението ви. При изправена глава, погледът ви трябва да попада върху горната част на монитора.

3. Мигайте често.

При виждане в компютъра, хората са посъсредоточени и мигат 3 пъти по-малко от обичайното. Това води до усещане за сухота и дискомфорт в очите. Сещайте се да премигвате по-често, за да овлажнявате ретината си и да не ви се замъглява погледът. Това е особено важно за хората използващи контактни лещи.

4. Настройте дисплея на монитора.

Яркостта на монитора и контрастът на цветовете са много важни за комфорта на очите при дълго четене и работа на електронни устройства. Нагласете яркостта на екрана спрямо светлината в стаята. Ако мониторът е твърде светъл, а в стаята е твърде тъмно, очите възприемат много светлина от екрана, а периферното зрение е притъпено. Това води до създаване на стрес и напрежение. Обратният случай също не е препоръчителен, тъй като тогава виждането в монитора е по-голямо и умората идва бързо. Най-добрият вариант е да няма драстична разлика между светлината на екрана и в стаята.

5. Задължителна почивка!

Следвайте правилото 20/20/20 – 20 секунди почивка, на всеки 20 минути работа, поглеждайки на разстояние поне 5-6 метра от компютъра. Премествайте погледа си от монитора често, като гледайте на възможно най-далечно разстояние и сменяте постоянно обектите, в които се вглеждате. Погледът трябва да се движи.

6. Разположете монитора правилно.

Ако можете да докоснете екрана с ръка, седейки на стола зад бюрото, то мониторът ви е разположен твърде близо. Изпробвайте правилото на едната трета, като измерите разстоянието, от което можете ясно да четете отворен на екрана документ. Точно преди да започне да се размазва текстът и да се напънгате неестествено, за да го прочетете, спрете и измерете това разстояние.

След това го разделете на 3 и ще получите дистанцията, която трябва да спазвате и на която е добре да бъде разположен вашият монитор.

7. Ходете на очен лекар.

Хората, които работят ежедневно пред компютър, трябва задължително да минават профилактични очни прегледи. Поне веднъж годишно се консултирайте с лекар си и при първи симптоми на дискомфорт се свържете с него, за да сте сигурни, че сте здрави.

8. Подходящо осветление.

Избягвайте флуоресцентните лампи и не поставяйте монитора точно под осветлението на тавана. Направете тест с огледало: поставете джобно огледало при екрана и ако на него се отразява електрическа крушка, то монитора ви не е поставен на подходящо място.

9. Дръжте дигиталните устройства на по-голямо разстояние.

Склонни сме да държим дигиталните устройства на по-близко разстояние от очите, когато четем от тях. Опитайте се да държите екрана на по-далечно разстояние при работа с телефон, компютър или друго електронно устройство.

10. Стойте изправени.

Обърнете внимание на стойката на тялото ви, когато седите пред компютъра. Дръжте тялото си изправено и не се свивайте, тъй като по този начин напънгате гръбначния си стълб, което води до болки в гърба, във врата и главоболие.

Тези съвети са прости и лесно изпълними, но Ви гарантираме, че ще се чувствате по-добре при ежедневното им прилагане и ще избегнете много от негативните ефекти при продължителна работа на компютър.

Лазерен печат

Нашият сравнителен тест ще ви помогне да изберете най-подходящия за вас лазерен принтер.

Вече едва ли има и домашен потребител без устройство за печат. На пазара се предлага изключително разнообразие от продукти от различни производители, така че всеки потребител може да избере точно този принтер, който подхожда най-добре на неговите нужди.

Как работи лазерният принтер?

Принципът на действие на този тип принтери е следният - специален въртящ се барабан се зарежда с електростатичен заряд, а след това лазерен лъч обрисова върху него текста или изображението, което трябва да се отпечата. На местата, на които лазерът е докоснал барабана, електростатичният заряд обръща своя знак. Следващата стъпка е нанасяне на тонера, който представлява фини полимерни прашинки, смесени с оцветител (например графитен прах), притежаващи собствен електростатичен заряд. Там, където лазер-

ният лъч е обърнал знака на заряда върху барабана, тонерът полепва по барабана, който впоследствие се притиска към листа хартия, пренасяйки тонера на него. След това листът се нагрява, за да се разтопят полимерните частици на тонера и полепнат към хартията. Накрая, барабанът се почиства автоматично от остатъчен тонер по него чрез използване на електрически неутрално пластмасово острие.

Предимството на лазерните принтери като технология е изключително високата скорост на печат, комбинирана с отлично качество. В същото време, цената на всяко копие остава ниска благодарение на факта, че тонерът не представлява технически сложен за изработка продукт.

Недостатъците се коренят във високата цена на самото устройство, както и в необходимостта от замяна на отпечатващия

барабан след определено време и брой отпечатани копия, а неговата цена също не е ниска.

Цената

Предимството на лазерните принтери не е в първоначалната цена на устройството. Понякога тя е в пъти по-висока от тази на мастилено-струйните принтери. Но след това консумативите и цената на отделното копие, направено с лазерния принтер е доста по-ниска от тази на мастилено-струйните. Именно в това, както и в скоростта на печат е предимството на тази технология.

За какво да следим?

Има няколко основни неща, на които трябва да обърнете внимание при покупката на лазерен принтер:

продължава на стр. 15
www.aktivnipotrebiteli.bg

HP LaserJet Pro 1102w
Обикновен черно-бял лазерен принтер. без слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат. Разполага с вградена антена за безжичен интернет и втори вход за хартия с капацитет от 10 листа.

с възможност за работа в мрежа, побира до 250 листа.

Lexmark E260dn
Обикновен черно-бял лазерен принтер. Няма слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат. Може да печата едновременно от двете страни на листа и то напълно автоматично. Разполага

Dell 1130n
Обикновен черно-бял лазерен принтер, без слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат. Може да бъде включван в мрежа и побира до 250 листа.

HP LaserJet Pro P1606dn
Обикновен черно-бял лазерен принтер. Не разполага със слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат. Има карта за свързване в локална мрежа. Може да печата двустранно. Побира до 250 листа.

напълно автоматично и побира до 250 листа.

HP LaserJet P2055DN
Обикновен лазерен черно-бял принтер. Не разполага със слот за карта с памет, LCD дисплей или функция за директен печат от фотоапарата. Има възможност за свързване в мрежа, може да печата и от двете страни на листа

Brother HL-2150N
Обикновен черно-бял лазерен принтер. Няма слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат. За сметка на това разполага с възможност за свързване в мрежа. Също така побира до 250 листа.

Canon iSensys LBP-3100
Обикновен черно-бял лазерен принтер, без слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат.

така и в безжична мрежа. Побира до 250 листа.

Brother HL-2270DW
Обикновен черно-бял лазерен принтер. Не разполага със слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат. Има вградена антена за безжичен интернет и възможност за работа както в жична,

Dell 1250c
Обикновен цветен лазерен принтер. Не разполага със слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат.

Сравнителен тест на 19 модела лазерни принтери			Печат								Цена на копието		Работа												
Марка	Модел	Цена (в лв.)	Печат на писма	Печат на таблици	Печат на текст	Печат на снимки	Устойчивост на отпечатаното копие	Устойчивост на намокряне на отпечатано изображение	Устойчивост на намокряне на отпечатания текст	Печат	Цена при печат на текст	Цена при печат на изображения	Цена на копието	Включване	Печат от компютър	Поддръжка	Премахване	Упътване	Отбояване на дните до смяна на касетите	Индикация за смяна на главите	Шум	Работа	Работа в мрежа	Консумация на енергия	ОБЩО точки (0-100)
HP	Laserjet Pro 1102 W	210	A	B	A	-	A	-	A	A	C	B	C	B	A	D	A	B	B	A	C	B	B	A	79
HP	LaserJet Pro P1606dn	308	A	B	B	-	A	-	A	B	C	B	B	B	A	A	A	B	B	A	C	A	B	A	78
Canon	iSensys LBP-3100	196	A	A	B	-	A	-	A	A	D	B	C	B	A	D	A	B	B	A	C	B	D	A	76
Lexmark	E260DN	320	A	B	B	-	A	-	A	A	C	C	C	D	B	B	A	B	A	A	B	B	B	C	74
HP	Laserjet P2055DN	504	A	B	C	-	A	-	A	B	B	A	B	B	A	A	A	B	A	A	B	A	B	B	74
Brother	HL-2270DW	270	A	B	B	-	A	-	A	B	B	A	B	B	B	A	A	A	A	A	C	B	B	A	73
Dell	1130n	279	A	B	B	-	A	-	A	B	C	B	C	B	B	B	A	B	A	A	C	B	A	B	72
Brother	HL-2150N	245	A	B	B	-	A	-	A	B	C	B	B	B	B	A	A	B	A	A	C	B	A	B	71
Dell	1250c	412	B	A	B	B	A	-	A	B	D	C	C	B	A	B	A	B	B	A	B	B	D	B	70
Samsung	ML 1665	119	A	B	B	-	A	-	A	B	C	B	C	B	B	B	A	B	B	A	C	B	D	A	69
Lexmark	C540n	161	A	A	B	B	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B	B	A	A	C	C	B	C	68
Brother	HL-2035	186	A	C	B	-	A	-	A	B	C	B	C	B	B	A	A	B	B	A	C	B	D	B	67
HP	LaserJet Pro CP1025nw	386	A	A	C	C	A	A	A	B	C	C	C	B	A	B	B	B	B	A	C	B	B	B	64
Epson	C1600	186	A	A	C	B	A	A	A	B	B	C	B	D	A	D	B	B	A	A	C	C	D	B	64
Brother	HL-4570CDW	982	A	A	C	C	A	A	A	B	A	B	B	B	B	B	A	A	A	A	C	C	A	B	64
Brother	HL-3040CN	412	A	A	C	C	A	A	A	B	C	C	C	B	B	A	A	B	B	A	C	B	A	C	62
OKI	C330dn	639	A	A	C	C	A	A	A	B	B	C	C	D	A	D	B	B	A	A	C	C	C	C	62
OKI	C110	219	A	B	C	B	A	A	A	B	B	C	B	D	B	D	B	D	A	A	D	D	D	C	60
Samsung	CLP-325W	279	A	B	C	C	A	A	A	B	C	C	C	B	B	A	A	D	B	A	B	D	B	C	53
Легенда на оценките в теста			ОБЩАТА ОЦЕНКА (рейтинг) на продукта е от 0 – 100 точки: > 61 - Добра 51-60 - Задоволителна 41-50 - Минимална < 40 - Слаба																						
Оценките по отделните показатели са по скалата: А (най- висока оценка) до F (най-ниска оценка)																									

Легенда на оценките в теста

Оценките по отделните показатели са по скалата:
A (най- висока оценка) до F (най-ниска оценка)

ОБЩАТА ОЦЕНКА (рейтинг) на продукта е от 0 – 100 точки:

> 61 - Добра
51-60 - Задоволителна
41-50 - Минимална
< 40 - Слаба

Lexmark C540n

Обикновен цветен лазерен принтер. Няма слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат. Побира до 250 листа. Предимството му е, че касетите с цветните тонери не могат да

бъдат объркани и поставени на друго място, освен на своето.

Samsung ML 1665

Това е малък, обикновен черно-бял лазерен принтер, който не разполага със слот за карта с памет, LCD дисплей или функция директен печат от фотоапарата. Едно доста просто и полезно устройство.

Brother HL-2035

Обикновен черно-бял лазерен принтер. Няма слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат. Побира до 250 листа. Бутонът за включване е от страната на принтера.

HP LaserJet Pro CP1025nw

Обикновен цветен лазерен принтер, сравнително малък в сравнение с останалите машини от този клас. Не разполага със слот за карта с памет, LCD дисплей или директен

печат от фотоапарат. Доста бързо печата черно-бял текст, но скоростта му на печат спада драстично при добавяне на цвят към печата. Има вградена безжична антена за интернет и възможност за работа в мрежа.

Epson C1600

Обикновен цветен лазерен принтер. Няма слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат. Побира до 200 листа. Скоростта на печат на текст спада драстично от 12 до 4

листа в минута, когато е зададено цветно принтиране. Тонерът обаче се подменя доста по-трудно отколкото при другите принтери.

Brother HL-4570CDW

Обикновен цветен лазерен принтер. Не разполага със слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат. Вградена антена за безжичен интернет и възможност за работа както в жична, така и в безжична мрежа.

Впечатляващото при него е, колко бързо печата текст. Също така побира 250 листа.

Brother HL-3040CN

Обикновен цветен лазерен принтер. Няма слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат. Разполага с възможност за свързване в мрежа. Побира до 250

листа. Няма предупреждение, когато тонерът е поставен на грешно място.

OKI C330dn

Обикновен цветен лазерен принтер. Няма слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат. Може да работи в мрежа, да печата автоматично от

двете страни на листа. Побира до 250 листа и тонера се сменя изключително лесно.

OKI C110

Обикновен цветен лазерен принтер. Няма слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат от фотоапарат. При него обаче е

важно да се знае, че скоростта на печат на текст спада драстично от 12 до 4 листа в минута, когато е зададено цветно принтиране. Също така тонерът се подменя доста по-трудно, отколкото при други подобни модели. Също така се задръства с хартия доста по-често, отколкото другите принтери. Често се задръства, когато се опитате да принтирате и на обратната страна на листа. Освен това липсва предупреждение ако тонера е поставен на грешното място. Побира до 200 листа и е доста шумен.

Samsung CLP-325W

Обикновен цветен лазерен принтер. Висока скорост на черно-бял печат, но намалява чувствително при цветен печат. Няма слот за карта с памет, LCD дисплей или директен печат

от фотоапарат. Работи в кабелна и безжична мрежа. Може да печата безжично от мобилен телефон.

Брой копия

Принтерите се оценяват по броя на копията, които се очаква да произвеждат месечно. Като се съобразите с това, колко интензивно ще печатите, купете този, който едновременно предлага по-голям брой копия и ниска цена, за да не ви излезе „евтино – скъпо“.

Скорост на печат

Трябва да се съобразим с две неща – броят на страниците, отпечатвани за минута, и времето за подготовка за отпечатване на първата страница. Ако често печатате единични документи за вас ще е доста по-важна скоростта на подготовката за печат, докато ако печатате по-големи документи, то скоростта на отпечатване на отделните страници ще е от съществено значение.

Резолуция на печат

Тя се измерва като брой точки на квадратен инч (dpi) и колкото е по-голяма, толкова по-ясно е изображението. В случай че ще печатите изображения, не купувате принтер с ниска резолюция. Ще ви трябва принтер с поне 1200 dpi.

Разходи

Най-лошото идва, когато се окаже, че касетите с тонер понякога струват повече от цената на самия принтер. Можете да се предпазвате от това, като винаги сравнявате първоначалната цена, цената на касетата и изчислите цената на единичното копие. Ниската първоначална цена на устройството не винаги излиза толкова евтина, колкото очаквате.

Работа в мрежа

Повечето съвременни принтери отдавна предлагат тази простичка, но доста полезна функция, която позволява свързването на принтера и използването му едновременно от няколко компютъра.

Двустранен печат

Това също е голямо предимство. Само си представете голям куп документи за печат и устройство, което не може автоматично да печата двустранно и се налага да завъртате всеки лист ръчно.

Принтерите се оценяват по броя на копията, които се очаква да произвеждат месечно. Като се съобразите с това, колко интензивно ще печатите, купете този, който едновременно предлага по-голям брой копия и ниска цена, за да не ви излезе „евтино – скъпо“.

Скорост на печат

Трябва да се съобразим с две неща – броят на страниците, отпечатвани за минута, и вре-

продължава на стр. 16

www.aktivnipotrebiteli.bg

Как тествахме?

Печат на изображения и цена на копието

1. При старта на теста се записва теглото на всяка касета па принтера
2. Принтира се група от 10 снимки последователно
3. След това принтера се изключва и отново се включва
4. Стъпки 2 и 3 се повтарят докато не се случи следното:
 - Принтерът спре да работи
 - Започне да липсва определен цвят от снимката, която се отпе-

чатва

- Принтерът не започне да показва, че тонерът намалява
5. Записват се броят на отпечатаните нормално снимки
 6. Отново се записва теглото на всяка касета след печата
- Въз основа на тези показатели се преценява колко тонер е изхарчен за отпечатването и може да се определи себестойността на копието, както и живота на касетата с цвета, измерен в брой копия

продължение от стр. 15

мето за подготовка за отпечатване на първата страница. Ако често печатате единични документи за вас ще е доста по-важна скоростта на подготовката за печат, докато ако печатате по-големи документи, то скоростта на отпечатване на отделните страници ще е от съществено значение.

Резолюция на печат

Тя се измерва като брой точки на квадратен инч (dpi) и колкото е по-голяма, толкова по-ясно е изображението. В случай че ще печатите изображения, не купувайте принтер с ниска резолюция. Ще ви трябва принтер с поне 1200 dpi.

Разходи

Най-лошото идва, когато се окаже, че касетите с тонер понякога струват повече от цената на самия принтер. Можете да се предпазвате от това, като винаги сравнявате първоначалната цена, цената на касетата и изчислите цената на единичното копие. Ниската първоначална цена на устройството не винаги излиза толкова евтина, колкото очаквате.

Работа в мрежа

Повечето съвременни принтери отдавна предлагат тази простичка, но доста полезна функция, която позволява свързването на принтера и използването му едновременно от няколко компютъра.

Двустранен печат

Това също е голямо предимство. Само си представете голям куп документи за печат и устройство, което не може автоматично да печата двустранно и се налага да завъртате всеки лист ръчно.

Как тествахме?

В теста са включени 19 модела лазерни принтери тествани от Международната организация за потребителски проучвания и тестове - ICRT (International Consumer Research and Testing)

Закупуване на тестовите модели:
2011

Проучване на цените:
юни 2012

Тествани са следните показатели:

Печат

Тества се отпечатването на писма, таблици, текст и снимки, както и устойчивостта им на намокряне и размазване на мастилото след отпечатването.

Цена на копието

Изчислява се цената на единичното копие при отпечатване на текст и снимка и се оценява.

Работа

Изпитва се включването, изключването,

поддръжката, печата от компютър, упътването и шума от устройството при работа, след което показателите се оценяват.

Работа в мрежа

Тества се както възможността, така и качеството, леснотата и бързината на работата на устройството в мрежа с няколко компютъра.

Консумация на енергия

Изпитва се консумацията на енергия на устройството в режим на работа и в режим на готовност, както и в момента на подготовка за започване на печат.

Кухненски абсорбатор

Вижте нашите съвети и наставления при покупка и употреба, за да използвате правилно абсорбатора си и да извлечете максимална полза от него.

Кухненският абсорбатор е неизменна част от оборудването на всяко домакинство. Той е дългосрочен уред, който трябва да бъде поддържан правилно и с внимание, за да запази ефективността си за по-дълъг период от време.

Абсорбаторите са изключително просто направени уреди, двигателят създава вакуум, който позволява да се засмуче въздух (заедно с пари от готварския котлон). Въздухът преминава през филтри, които отстраняват мазнини, след това преминава към комина или към филтър с активен въглен, който задържа миризмата. Вече рециклиран, въздухът се връща обратно в помещението.

При покупката на абсорбатор е нужно да се обърне внимание на неговата мощност, шумови характеристики, размери и материали от които е направен и наличните на филтри.

Съществува разлика между абсорбатор и аспиратор, първият абсорбира и връща пречистения въздух в стаята, а вторият отвежда засмукания въздух към комина. Повечето съвременни модели имат и двете функции, така че потребителят сам да избере коя да използва.

Как се сменя филтърът за мазнини?

Поддръжката на чисти филтри на абсорбатора е важно за неговото ефективно функциониране и запазване на чистотата на въздуха в кухнята. Филтрите за мазнини трябва да се сменят редовно.

Металните филтри са лесни за откачане и почистване, тъй като се свалят бързо и могат да бъдат поставени в съдомиялна машина. Вълнените и платнени филтри е най-добре да бъдат заменени с нови.

Колко често се сменят филтрите?

Металните филтри е добре да бъдат почиствани на всеки 4 – 8 седмици, в зависимост от готвените храни и употребата на абсорбатора. Текстилните филтри се сменят на всеки два месеца. Закупуването им може да стане от производителите или специализирани магазини, но трябва да сте наясно с модела на уреда и размера на филтъра.

Как да поддържаме абсорбатора чист?

За да почистите неръждаема стомана използвайте топла сапунена вода. Абсорбаторите изработени от стъкло балдахин са по-лесни за почистване, поради повърхността им.

Уредите с по-тънки долни ръбове и по-големи филтри се замърсяват по-трудно, тъй като по-голямата част от мазнината отива във филтъра, а не отстрани в конструкцията.

Предимства и недостатъци на проучваните модели

SIEMENS LI46631

- ☺ опция за по-мощна работа
- индикатор за насищане с мазнини
- много добър при отстраняването на мазнини
- много добре се справя с отстраняването на миризма
- лесна инсталация
- добра достъпност до работния плот

WHIRLPOOL AKR 809 MR

- ☺ опция за по-мощна работа
- индикатор за насищане с мазнини

- много добър резултат за усвояването на мазнини
- добро осветление на работната повърхност
- има функция „6-то чувство“ и „контрол на качеството на въздуха“

- ☹ трудна смяна на филтъра
- необходимост от много усилия за почистването на повърхността, която е от неръждаема стомана и стъкло

MIELE DA 249-4

- ☺ наличие на таймер функция
- индикатор за насищане с мазнини
- добра осветеност на работната повърхност
- опция за по-мощна работа

- ☹ труден достъп до контролните бутони от по-ниски хора

SIEMENS LC965GA30

- ☺ опция за по-мощна работа
- удобна работа с контролните бутони

WHIRLPOOL AKR 939 IX

- ☺ Добро осветление и достъпност до работната повърхност
- ☹ трудоемка инсталация
- трудна смяна на филтъра с активен въглен

Тест на 21 модела абсорбатори			Рециркулация	Отвеждане		Шум	Безопасност				Почистване и достъпност							Осветление						
Марка	Модел	Цена	Сила на засмукване на мазнини (рециркулация)	Общо рециркулация	Сила на засмукване на мазнини изпарени нини (извеждане)	Общо отвеждане	Отвеждане на парата	Ниво на шум		Електрическа безопасност	Механична безопасност	Противопожарна безопасност	Общо безопасност (най-малката стойност от предишните три)	Леснота при работа с устройството	Видимост на контролния панел	Лесна достъпност при работа	Почистване отвътре	Почистване отвън	Смяна на филтъра за изпарени мазнини	Смяна на лампата	Удобство при почистване и достъпност	Интензивност	Разпределяне на светлината и осветеност	Осветление
								Рециркулация	Отвеждане															
SIEMENS	LI46631	241 €	A	B	A	A	B	C	B	B	B	B	B	C	B	A	C	B	C	D	C	B	A	B
WHIRLPOOL	AKR 809 MR	2089 лв.	A	C	A	A	B	C	B	B	B	B	B	B	A	A	D	B	C	C	C	A	B	B
MIELE	DA 249-4	2156 лв.	B	B	B	A	B	C	B	B	B	B	B	C	A	A	C	B	B	C	B	B	A	B
SIEMENS	LC965GA30	-	B	B	A	A	B	C	C	B	B	B	B	A	B	B	D	C	B	D	C	B	A	B
WHIRLPOOL	AKR 939 IX	335 €	B	C	A	A	C	C	C	B	B	C	C	C	A	A	C	C	B	D	C	B	A	B
SCHOLTÈS	HD 79 IX	-	B	B	A	A	A	D	C	B	B	B	B	B	B	B	C	C	C	D	C	C	B	C
IKEA	HDN G600; 401.257.67; NUTID HI560	-	B	D	B	B	C	C	C	B	B	B	B	B	A	A	C	B	B	D	B	A	B	B
IKEA	HOO D00S; 001.089.96; LUFTIG HW400	-	B	C	B	B	C	C	C	B	B	B	B	B	C	C	C	C	B	D	C	B	A	B
ELECTROLUX	EFC 90600 X	-	B	C	A	A	B	D	C	B	B	B	B	B	A	A	D	C	B	D	C	B	B	B
FAURE	FHC 9234 X	-	B	C	B	B	D	C	B	B	B	B	B	B	A	A	C	C	B	D	C	C	B	B
ROSIERES	RHV 978 IN	-	C	C	B	B	C	C	C	B	B	B	B	B	A	A	C	C	A	C	B	B	C	C
PELGRIM	SLK680RVS/P01	-	B	D	C	B	C	D	B	B	B	B	B	B	B	A	D	C	C	B	C	C	B	C
CANDY	CMDG 919X	-	A	C	B	A	A	D	C	B	C	B	C	B	A	B	D	B	B	B	C	C	B	C
ATAG	WV6211LMUU/A01	423 €	C	C	C	B	B	D	C	B	B	C	C	C	B	A	D	C	C	D	C	C	B	B
ITHO 1) / NOVY	7211 / 9; Pro'line	-	E	D	E	C	C	C	A	B	B	B	B	C	C	C	D	C	C	E	C	A	A	A
ELICA	MINI OM WH F/55	1599 лв.	D	E	C	B	D	D	C	B	B	B	B	C	A	A	C	C	B	D	B	B	B	B
CATA	C-900 GLASS H	170 €	A	C	A	A	C	D	D	C	B	B	C	C	A	A	D	C	C	C	C	A	C	B
ITHO	EB1030/1	-	E	E	E	C	B	C	B	B	D	B	D	B	C	C	D	C	D	D	C	D	C	C
ETNA	T4478LRVS/E03	-	D	E	D	B	C	C	C	D	B	B	D	B	C	C	D	C	B	C	C	D	B	B
PELGRIM	PSK960RVS/P01	-	C	D	B	A	A	D	C	D	B	B	D	B	C	C	D	C	B	D	C	C	A	B
HOTPOINT-ARISTON	HDS9TIX/HA	187 €	C	D	B	B	C	C	C	D	B	B	D	B	A	B	D	C	C	D	C	C	C	C

Легенда на оценките в теста

Оценките по отделните показатели са по скалата:
A (най-висока оценка) до F (най-ниска оценка)

ОБЩАТА ОЦЕНКА (рейтинг) на продукта е от 0 – 100 точки:

> 61 - Много добра
51-60 - Добра
41-50 - Задоволителна
< 40 - Минимална

SCHOLTÈS HD 79 IX

- ☑ постига много добър резултат при отвеждането на парата
- ☹ шумен при рециркулация

IKEA HDN G600; 401.257.67; NUTID HI560

- ☑ лесна инсталация
- добра осветеност на работната повърхност
- ☹ слаб резултат при отстраняването на миризма

- парата се събира върху повърхността
- трудна смяна на лампата

IKEA HOO D00S; 001.089.96; LUFTIG HW400

- ☑ удобна смяна на филтъра
- ☹ страничен шум
- трудна подмяна на лампата
- работата с превключателя (плъзгача) е неудобна

ELECTROLUX EFC 90600 X

- ☑ наличие на „сензор за режим на пара“ и „режим на рециркулация на въздуха“
- индикатор за насищане
- функция таймер

FAURE FHC 9234 X

- ☑ добра осветеност на работния плот
- ☹ много слаб резултат при отстраняването на миризма при рециркулация

- слаб резултат при отвеждането на пара
- уредът се доставя без щепсел
- трудна смяна на лампата

Качество на материала, от който е изработено устройството	Леснота при монтаж	Пълнота на инструкциите	Яснота на инструкциите	Коректност на инструкциите	Общо инструкции	Общо точки (0-100)
V	B	A	B	B	B	79
V	C	B	C	B	B	78
V	C	A	A	B	A	78
V	C	A	B	B	B	74
V	D	B	D	C	C	72
V	C	B	B	C	B	70
B	B	C	C	B	C	69
B	C	C	C	B	C	68
B	D	A	B	B	B	68
B	D	A	B	B	B	67
B	C	C	C	B	C	67
B	C	B	B	C	B	66
B	D	B	B	C	B	66
B	D	C	C	C	C	63
C	D	C	C	D	C	61
C	B	B	C	B	B	58
B	D	D	D	D	D	50
B	C	B	B	B	B	30
B	D	C	C	D	C	25
B	D	B	B	B	B	25
B	D	C	B	D	C	25

ROSIERES RHV 978 IN

- ☑ добра осветеност на работната повърхност
- лесна смяна на филтъра за мазнини
- ☹ твърде много пара се събира на лицевата част

PELGRIM SLK680RVS/P01

- ☑ наличие на индикатор сигнализиращ насищането с мазнини
- добра достъпност до работния плот
- наличие на таймер

- ☹ неясна маркировка по отношение на превключателя
- много слаб резултат при отстраняване на миризма
- шумен е при рециркулация
- трудна смяна на филтъра с активен въглен

CANDY CMDG 919X

- ☑ добър резултат при отвеждането на пара
- добра осветеност на работната повърхност
- ☹ много слаб резултат при отстраняването на миризма

- шумен при режим на рециркулация
- наличие на остри вътрешни ръбове
- доставя се без щепсел
- много трудно се сменя филтъра с активен въглен

ATAG WV6211LMUU/A01

- ☑ опция за по-мощна работа
- „функция „чист въздух“ – автоматично се включва за 10 мин. на всеки час, на първа степен
- наличие на таймер

- добра осветеност на плота

ITHO 1) / NOVY 7211 / 9; Pro'line

- ☑ стимулира отделянето на пара
- наличие на таймер
- ☹ много слаб резултат при отстраняването на миризма
- наличие на остри ръбове от вътрешната страна

- неудобна позиция на функциите за контрол
- дълбочината на абсорбатора е доста голяма, слаба осветеност и не е удобен за работа от високи хора
- трудна смяна на лампите
- трудно почистване на неръждаемата стомана на повърхността

ELICA MINI OM WH F/55

- ☑ лесна смяна на филтъра за мазнини
- добра осветеност на работната повърхност
- ☹ много слаб резултат при отстраняването на мирис
- слаб резултат при справянето с парата
- шумен е

- трудна смяна на лампата
- трудно почиства се повърхност
- слаба устойчивост срещу надраскване

CATA C-900 GLASS H

- ☑ много добър резултат за усвояването на мазнини
- добро осветление на работната повърхност

продължава на стр. 20

Съвети

- Включете уреда предварително

Пуснете абсорбатора предварително преди готвене, на ниска степен на работа, тъй като уреда се нуждае от известно време да заработи ефективно.

- Използвайте абсорбатора правилно

Абсорбаторите халят около 1 ½ пъти повече енергия, когато са пуснати на максимална степен. Използвайте най-високите обороти само за пушек и пара, когато наистина е необходимо.

- Осигурете вентилация

Абсорбаторите не функционират оптимално, когато няма достатъчно въздух в кухнята и те изсмукват по-голямата част от

него. Оставете отворен прозорец или врата, когато пускате уреда.

- Проверявайте редовно вентилационната клапа

Уверете се, че вентилационната клапа на абсорбатора се отваря и затваря правилно. Ако клапата е по-продължително отворена от необходимото, в уреда ще влезе студен въздух. Ако клапата не може да се отвори, то аспириратора няма да работи.

- Проверете осветлението

Ако кухненският ви уред разполага с вградено осветление, то уверете се че сте го изключили след употреба.

продължение от стр. 19

- лесна смяна на филтъра за мазнини
- ⊖ оборудван е само със 120 мм широка тръба за отвеждане на изгорелите газове
- много слаб резултат при отстраняването на миризмата
- работи доста шумно
- трудна смяна на почистващия филтър

ITNO EB10301

- ⊖ заключващо устройство на капака на филтъра не е надеждно (пада много лесно), но същевременно отварянето е трудно (не е достатъчно пространството за захващане с пръстите)
- много слаб резултат при теста за усвояването на мазнини
- много слаб резултат при усвояването на мирис (тест в рециркулация)

- трудна смяна на филтъра с активен въглен
- слаба яркост / равномерност на осветлението

ETNA T4478LRVSE03

- ⊖ много слаб резултат при премахване на мирис (почти без намаляване)
- странен шум в отвеждащата тръба
- електрически проблеми, свързани с безопасността
- трудна смяна на филтъра с активен въглен

лация

PELGRIM PSK960RVS/P01

- ⊕ добър резултат при теста за отвеждане на пара
- ⊖ много слаб резултат при отстраняването на мирис, тест в режим на рециркулация
- шумен в режим на рецирку-

- електрически проблеми, свързани с безопасността
- трудна смяна на лампата
- трудна смяна на филтъра с активен въглен

HOTPOINT-ARISTON HDS9TIX/HA

- ⊖ много слаб резултат при отстраняването на миризмата в режим на рециркулация

- електрически проблеми свързани с безопасността

та (луфт между кабелите и мястото за включване и изключване)

- уредът се доставя без щепсел
- твърде много пара се събира на лицевата част
- трудна смяна на филтъра с активен въглен

Любопитно**Премахване на миризми**

Изпитването се провежда в кухнята с обем от 22 + / - 2 м³ с абсорбатор (включително с подходящ филтър) при максимална настройка. Температурата на тигана е 170 ° C (± 5). В този тиган се налива по равно смес от 300 мл дестилирана вода и 15 мл метил-етил кетон за 30 минути. По време на това изпитание концентрация се измерва всяка минута (с оборудване за йонизация на пламъка), докато 15% от максималната концентрация се постига в четири точки в кухнята. Максималната концентрация се определя като концентрацията в края на времето на експлоатация и се определя по същия метод, както е описано по-горе, но без инсталиран аспиратора.

Как тествахме?

В теста на Международната организация за потребителски проучвания и тестове (ICRT) са включени 21 модела кухненски абсорбатори.

Закупуване на тестовите модели: 2011

Проучване на цените: юни 2012

Тествани са следните показатели:

Рециркулация - Сила на засмукване на мазнини и изпарени мазнини

Отвеждане - Сила на засмукване на мазнини изпарени мазнини

Отвеждане на парата

Ниво на шум

Безопасност - включва оценка на електрическата, механичната и противопожарната безопасност при работа с устройството

Удобство при почистване и достъпност - включва оценка на леснотата на работа, видимостта на контролния панел, достъпността, както и удобството при почистване и смяна на филтрите и лампата

Осветление

Качество на материала, от който е изработено устройството

Леснота при монтаж

Общи инструкции - оценка за пълнота, яснота и коректност на инструкциите

Как да ПОСТЪПЯ

В няколко броя ще ви представим как трябва да постъпите при възникване на определена ситуация свързана с доставката на електроенергия.

Повреден електроуред поради некачествена електроенергия

Необходимо е да уведомите компанията за вашите съмнения, като подадете писмено оплакване в срок до 3 работни дни от настъпване на вредата. Жалбата трябва да е подписана собственоръчно от клиента и е необходимо да съдържа данни за три имена на титуляр по партида за електрическа енергия, клиентски номер, точен адрес на обекта и адрес за кореспонденция, телефон за обратна връзка и описание на установените щети. След подаването на сигнала съответното електроразпределително дружество ще изпрати свой представител за изясняване на случая и съставяне на констативен протокол. След разглеждане на обстоятелствата по констативния протокол и при установяване на вина на дружеството, компанията ще изплати обезщетение за извършените разходи по ремонта на повредените уреди. За целта трябва да представите в някой от Центровете за обслужване на клиенти фактура, заверена като вярна с оригинала, както и банкова сметка по която да ви бъдат възстановени направените разходи.

Съмнения за кражба

Ако имате съмнение за неправомерна консумация и кражба на ток, трябва да се свържете с електроразпределителната компания по телефона, електронната поща или в Център за обслужване на клиенти.

По закон дружествата не носят отговорност за инсталацията на клиентите след границата на собственост на изходящите клеми на електромера, тъй като тя е частна собственост. Поради тази причина компаниите не могат да вземат страна в частно-правен спор. В случай, че имате съмнение за кражба от електромера, бихте могли да се обърнете към правоспособен специалист за констатиране на нередностите, и ако се установи неправомерно ползване на електрическа енергия трябва да се обърнете към органите на реда, като подадете сиг-

нал. Полицията ще изиска експертно мнение и съставяне на констативен протокол. Само тази процедура гарантира правна стойност на документа и на констатацията за кражба.

Наемател на помещение

Предвидена е възможност наематели на помещения да бъдат клиенти на електроразпределителните дружества. За да се случи това, една от двете страни по договора за наем трябва да представи договор за наем и нотариално заверено съгласие на собственика пред компанията. Прехвърлянето е безплатно и за двамата.

Трябва обаче да се има предвид, че е задължение на потребителя да уведоми компанията при прекратяване действието на договора за наем.

Съмнение за дублирано плащане

Необходимо е да уведомите компанията, за да бъдат проверени издадените фактури и постъпилите плащания по вашия договор. За целта може директно да се свържете с компанията на съответната телефонна линия, в Центровете за обслужване на клиенти или писмено по електронната поща.

Ако пазите документи, удостоверяващи двойно плащане, като касов бон, фактура, платежно нареждане, извлечение от банкова сметка или разпечатка от банкомат или интернет, трябва да ги представите на компанията.

Ако се установи дублирано плащане, надвнесената сума ще бъде приспадната от следващите задължения или при изрично поискване може да бъде възстановена в брой.

Смяна на адреса

При напускане на стария адрес клиентът подава заявление за отчитане на последните показания на електромера. Това е прекратяване на договора между електроразпределителното дружество и клиента по отношение на този обект и следва да се заяви от клиента 1 месец предварително. Ако клиентът пожелае, захранването на обекта може да бъде прекъснато. Новият собственик на имота е длъжен в 30-дневен срок да уведоми компанията за настъпила промяна и да подаде молба за смяна на партида с приложени съответни доказателства (нотариален акт, съдебно решение, удостоверение за наследници). Смяна на партида може да извърши и наемателят на обекта, като предостави договор за наем и нотариално заверено съгласие на собственика на имота

При смяна само на адреса за кореспонденция, когато потребителя остава ползвател на ел.енергия в електрозахранения обект, той е длъжен в 7 дневен срок да уведоми дружеството за новия си адрес за кореспонденция. При неизпълнение на това всички изпратени съобщения и уведомления до клиента на последно посочения адрес се считат за получени.

Важно!

Стрежете се винаги електроразпределителното дружество да има вашите пълни данни, за да можете както да бъдете информирани за всичко, което ви интересува, така и да избегнете редица неудобства.

Онлайн информиране

Можем ли да разчитаме на информацията на уебсайтовете на електроразпределителните дружества в България? Нашето проучване търси отговора.

Едва ли има някой от нас, който да е изцяло запознат с дейностите и услугите на електроразпределителните дружества. В ежедневието едва ли се нуждаем да знаем много, но възникне ли ситуация, се налага да се информираме. Най-бързия и логичен начин за това е да прегледаме интернет страницата на доставчика ни. Там би трябвало да можем да се запознаем с както с основни документи като Общите условия и цени, така и с някои екстри като СМС услуги или съвети за енергийна ефективност.

Съдържателност на сайта

Едва ли може да се даде рецепта за съдържанието на интернет сайтовете на дружествата, но ние разчитаме на максимата „колкото повече, толкова по-добре“. Смятаме, че при добре организирана навигация всеки потребител би открил това, от което се нуждае.

Съдържателност на информацията

При проведеното проучване установихме, че до голяма степен съдържателната част на дружествата за електроразпределение се припокрива. Различията се изразяват в количеството и начина на представяне на допълнителната информация, съвети и материали в полза на потребителя.

Прави впечатление, че връзките за контакт с дружествата също са поставени на различни места. На заглавната страница на ЧЕЗ и ЕОН контактите са изписани ясно и на видимо място, докато при ЕВН контактите не са разположени на заглавната страница, а до тях се стига чрез страничен банер гласящ „Свържете се с нас!“.

Бланките и формулярите при ЧЕЗ и ЕВН са поставени в отделни раздели, докато при ЕОН до тях може да бъде достигнато през менюто „Често задавани въпроси“, където има вътрешни линкове към бланките.

Законовата рамка и общите условия при ЕВН и ЕОН са представени в като приложен документ, докато при ЧЕЗ те са в текстови вариант.

Навигация

При изследването на Навигацията и структурата на сайта отличникът е ЧЕЗ, следван от ЕВН, а ЕОН се нарежда на последно място. Сайтът на ЧЕЗ предлага добро разделение по категории, лесен е за ориентиране и до по-голямата част от информацията се стига с малко кликания.

При ЕОН количеството информация е сходно като при ЧЕЗ, но организацията на сайта и дизайнът се нуждаят от подобрене. Разделенията между различните категории не са ясно разграничени.

Търсачката на ЧЕЗ функционира добре и дава ясни резултати, докато при ЕВН резултатите са разбити на подразделения и е трудно за ориентация. На сайта на ЕОН поле за търсене на информация липсва.

Общите условия са най-лесно достъпни при ЕВН, които са поставили „Списък на най-често търсените думи“ на началната си страница и от там има поставени директни линкове към Общи условия, Плащане на сметка, аварии и т.н. По разделение в категории ЧЕЗ е поставил на най-достъпно място Общите си условия и те са директно разположени на сайта, което прави информацията в тях лесно достъпна и откриваема за интернет търсачки. При ЕВН и ЕОН те са представени в приложени файлове, което затруднява търсенето на информация в тях чрез ползване на интернет търсачка като Гугъл.

При ЕВН търсене в PDF документите е невъзможно, тъй като файловете са създадени със символно съдържание и програмите за търсене не разпознават думите. При ЕОН в част от документите може да се търси директно, а при ЧЕЗ не се наблюдават проблеми за откриване думи и изрази чрез търсачка.

При ЧЕЗ и ЕВН линкът към центровете за обслужване на клиенти е разположен на началната страница, при ЕОН достъпът е по-труден и тромав.

Предлагани услуги онлайн

ЧЕЗ предлагат най-много услуги за управление онлайн. Впечатление прави, че ЕВН и ЧЕЗ предлагат поле за директна онлайн връзка с тях, докато ЕОН няма подобна опция.

Удобство при навигация

Като цяло удобството при навигация може да се определи като относително, тъй като по опитните интернет потребители се ориентират по-добре от по-неопитните. Именно затова удобната навигация трябва да бъде ясна, интуитивна и насочена към по-неопитните интернет потребители. В нашето проучване навигацията беше оценена не от експерти, а именно от среднотатистически потребители, които трябваше да оценят доколко удобно се борави със сайта и лесно ли се открива информацията в него.

Надяваме се нашето проучване да повлияе стимулиращо на компаниите и те да надградят своите интернет страници в името на информираността на потребителите.

Как тествахме?

В проучването са включени интернет страниците на трите електроразпределителни дружества в България:

ЧЕЗ www.cez.bg

Е-он www.eon-bulgaria.com

ЕВН www.evn.bg

Време на провеждане - юли 2012г.

Оценени са два основни показателя - съдържание на сайта и удобство при навигацията.

А. Съдържание на сайта, което включва:

1. Съдържателност на информацията

Оценен е обемът на информацията (напр. информация за нови клиенти, бланки, формуляри и заявления, Начини на плащане, каси за плащане, информация за планови прекъсвания и др.) като всяка налична съдържателна единица носи по една точка.

2. Навигация на сайта

Извършена е оценка на организацията на сайта, подходящо меню за бърза ориентация в съдържанието на страницата и достъпност на важната за потребителя информация.

3. Предлагани услуги онлайн

Оценена е възможността за директна онлайн комуникация от сайта на компанията като например проверка на сметка, електронна фактура, плащане по интернет и други услуги по мрежата.

4. Достъпност до тарифи

Има ли публикувани тарифите на дружествата за различните услуги и на достъпно място в сайта ли са поставени.

5. Съвместимост на сайта под различните браузери

Проучва се поведението на сайта под четири от най-разпространените браузери - Internet Explorer, Google Chrome, Mozilla Firefox и Opera

Съдържателност на сайта			
1. Съдържателност на информацията	ЧЕЗ	ЕОН	ЕВН
Въпроси и отговори	да	да	да
Нови клиенти	да	да	не
Законова рамка	да	да	да
Бланки, формуляри, заявления	да	да	да
Общи условия	да	да	да
Начини на плащане	да	да	да
Договор за приватизация	не	да	не
Новини	да	да	не
Енергийна ефективност	да	не	да
Списък каси за плащане	да	да	да
SMS услуги	да	не	да
Издания (брошури)	да	да	да
Контакти	да	да	да
Интерактивно поднесена информация	да	да	не
Списък с центрове за обслужване на клиенти	да	да	да
Съобщения до медиите	не	да	да
Информация за планови прекъсвания	да	да	да
График за отчитане на електроенергия	да	да	да
ОБЩО	16	16	14
2. Навигация	ЧЕЗ	ЕОН	ЕВН
Ясна подредба на информацията	да	не	не
Достъпност на контакти	да	да	да
Карта на сайта	да	да	да
Функционален общ дизайн	да	не	да
Търсачка в сайта	да	не	да
Достъпност на общи условия	да	не	да
Списък на най-често търсени думи	не	не	да
Търсене на информация в приложените документи (PDF, Word)	да	не	не
ОБЩО	7	2	6
3. Предлагани услуги онлайн	ЧЕЗ	ЕОН	ЕВН
Онлайн комуникация	да	не	да
Проверка на сметка	да	да	да
Плащане по интернет	да	да	да
Проверка на клиентски номер	да	не	не
Калкулатор	да	не	не
Електронна фактура	да	не	не
Абонамент за прессъобщение	не	да	да
ОБЩО	6	3	4
4. Достъпност до тарифи	ЧЕЗ	ЕОН	ЕВН
Ценоразпис на услугите (яснота)	да	да	да
Цени на електроенергия	да	да	да
ОБЩО	2	2	2
5. Съвместимост под различни браузери	ЧЕЗ	ЕОН	ЕВН
Internet Explorer	да	да	да
Google Chrome	да	да	да
Mozilla Firefox	да	да	да
Opera	да	да	да
Мобилна версия (смартфон)	не	не	не
ОБЩО	4	4	4
А. ОБЩО Съдържание (1+2+3+4+5)	35	27	30
В. Удобство при навигация	41	32	37
ОБЩА оценка (А+В)	76	59	67

Смяна на електромерите

Задълженията на Електроразпределителните компании

ЕРП-то е длъжно да поддържа и контролира електромера и да го проверява най-малко веднъж на 3 години на място, а ако метрологичните стандарти го изискват - и в лаборатория. Също там е записано, че най-късно до 7 дни след писмено уведомяване от страна на потребителя предприятието е длъжно да поправи уреда или да го замени с друг. Писменото уведомяване се прави на място в специалните центрове за обслужване на потребителите, каквито има в по-големите населени места или чрез обаждане на телефонния център на съответната компания.

Защо се подменят електромерите?

Подмяната се налага, ако е блокирала едната или двете тарифи на електромера, ако той е свързан към часовник /тарифен превключвател/. По принцип, служителите на ЕРД следят за работата и точността на електромерите и часовниците. Ако електромерът е блокирал, служител на дружеството ще го подмени с друг, който е със същите или с по-добри технически характеристики. През времето, докато трае смяната - от свалянето на повредения, монтирането на

новия, до отчитането на новия електромер, се издава изравнителна фактура на базата на данните от стария и новия електромери. Тази сума се отразява в графа „служебна“. Ето защо, понякога, без да сте забелязали, че електромерът е сменен, Вие получавате фактура със служебно начислена енергия. Показанията на сваления и на новия електромер се отразяват в работно картонче, оставено върху електромера. Там са отразени още и датата на подмяната и от кой служител на дружеството е подменен. Ако Вие забележите, че електромерът е блокирал, можете сам да се свържете с електроразпределителното дружество или да подадете писмена молба за проверка. Ако смятате, че електромерът е в неизправност, трябва да поискате специална експертиза и да бъде съставен акт от лабораторията по мерки и измервателни уреди. За целта ще заплатите услугата по ценоразпис.

Каква е процедурата при подмяната старите електромери с нови?

Процедурата при планова подмяна на старите електромери с нови и по-съвре-

менни в жилищните комплекси или карета е следната:

1. Разлепва се съобщение на входа с информация на коя дата ще се подменят електромерите и как ще се процедира със старите електромери.

2. На посочената дата ел. техниците сменят електромерите. При смяната на всеки електромер те записват показанията на стария и показанията на новия електромер. Показанията се вписват в общ списък и списъкът се залепва на вратата на ел.таблото. Ако ел.таблата са етажни, тогава се процедира така, както при смяната на единичен електромер - попълва се картон с показанията на електромерите и картонът се поставя върху електромера в таблото. Втората част от картоната се изпраща в района и се пази там. По него се изчислява сметката.

3. На мястото на смяната ел.техниците изготвят приемо-предавателен протокол, който се подписва от представители на живущите в блока. Старите електромери се предават на потребителите срещу подпис

Въпроси и отговори

Какво трябва да направя, ако променям адреса си ?

Когато клиент на електроразпределително дружество престава да бъде ползвател на ел.енергия в определен имот, той може при напускане на стария адрес да подаде заявление за отчитане на последните показания на електромера, като се определя удобен ден и час за двете страни. Ако клиентът пожелае, захранването на обекта може да бъде прекъснато. Новият собственик на имота е длъжен да уведоми съответната компания за настъпилата промяна в 30-дневен срок след настъпването на промените, подавайки молба за смяна на партида с приложени доказателства към нея – съдебно решение, нотариален акт, удостоверение за наследници. Смяна на партида може да извърши и наемателят на обекта, с приложени договор за наем и нотариално заверено съгласие на собственика.

Ако е налице смяна само на адреса за кореспонденция на клиента, но той остава ползвател на ел.енергия в електрозахранения обект, той уведомява компанията за новия си адрес за кореспонденция.

Как се определя цената за електрическа енергия за крайни потребители?

Цените на електрическата енергия на регулирания пазар се определят от ДКЕВР, която според Закона за енергетиката е органът, който определя цените на електрическата енергия, подавана на крайни потребители, присъединени към електроразпределителната мрежа в Република България. Електроразпределителните дружества в България са длъжни да изпълняват стриктно решенията на регулаторния орган.

Каква е новата цена на енергията?

Цените на електроенергията за бита от 1 юли 2012 г. са както следва за съответните електроразпределителни дружества в България:

Е-ОН България – дневна тарифа – 0.21332 лв/кВтч, нощна тарифа – 0.13290 лв/кВтч

ЕВН България – дневна тарифа – 0.20545 лв/кВтч, нощна тарифа – 0.14015 лв/кВтч

ЧЕЗ България – дневна тарифа – 0.19980 лв/кВтч, нощна тарифа – 0.14080 лв/кВтч

Посочените цени са с ДДС!

Какви са часовите за определяне на дневна и нощна тарифа?

По отношение на битовите клиенти в зависимост от сезона, часовите граници за отчитане на консумираната енергия по различни тарифи се променят. Те са както следва:

В периода: м. Ноември – м. Март
Период, в който потреблението се отчита на дневна тарифа: 06:00 ч. – 22:00 ч.

Период, в който потреблението се отчита на нощна тарифа: 22:00 ч. – 06:00 ч.

В периода: м. Април – м. Октомври
Период, в който потреблението се отчита на дневна тарифа: 07:00 ч. – 23:00 ч.

Период, в който потреблението се отчита на нощна тарифа: 23:00 ч. – 07:00 ч.

Пътуване в ... РУМЪНИЯ

В няколко броя на списание „Активни потребители“ ще Ви запознаем с най-важните особености при пътуване до съседните балкански държави.

Транспорт

Ако пътувате със самолет основната румънска авиокомпания е Tarom. Освен нея, полети от София до Букурещ има и България ер, както и нискотарифните WizzAir и Niki.

Ако предпочитате влак, железопътният транспорт в Румъния се осигурява от една компания - SNTFC "CFR Passengers" S.A. Тази компания предлага на пътниците компенсация равна на 20 % от цялата стойност на билета при закъснение от графика по-голямо от един час на ден при международен преход, а при нощните международни влакове границата за обезщетение е 2 часа закъснение, като едно от изискванията да получите компенсация е билетът да е на стойност по-висока от 50 евро.

Шофьорските книжки, издадени от страни-членки на Европейския съюз се

признават в Румъния, както и всички документи за шофиране, издадени според правилата, заложили в международните договори.

Общите ограничения за скоростта по пътищата на Румъния са:

- + 50 км/ч в населени места
- + 90 км/ч извън населени места (обикновени пътища)
- + 130 км/ч по магистрала
- + 100 км/ч по магистрала и национални европейски пътища

В Румъния има монтирани радарни детектори на движението из цялата страна, като те идентифицират превозните средства, които не спазват ограниченията за скоростта. Местата на тези радарни детектори са обозначени с предупредителен знак.

Глобите за превишаване на скоростта варира от 30€ до 300€. При скорост равна на или превишаваща 50 км/ч над границата, шофьорската книжка ще бъде отнета за 90 дни.

При влизане в страната има пътна такса (винетка) за използване на националните пътища. Таксите се събират на магистралите и главните пътища извън градовете и се заплащат в евро. При плащане, ще получите стикер, гарантиращ че сте заплатили таксата, който трябва да поставите на предното стъкло. Неплащането на пътната такса или непоказването на стикера може да доведе до тежка глоба.

Валута: Лей

Чужда валута може да се обменя в банките или в упълномощени обменни бюра, на международните летища и в по-големите хотели. Друг вариант е да изтеглите пари от банкомат (АТМ), като парите, които ще получите от ма-

шината, ще бъдат в местна валута, обменени автоматично по курса на банката.

Кредитни карти

Основните кредитни карти, включително American Express, Mastercard и Visa се приемат в големи хотели, компании за наемане на коли и магазини в главните градове. В малки градове и на територии, отдалечени от туристическите места, е възможно да не можете да оперирате с кредитна карта.

Пътнически чекове

За предпочитане в Американски долари или Евро, пътническите чекове могат да бъдат осребрени в големи банки, в някои хотели и избрани обменни бюра, но повечето от тях вземат високи комисионни. Не разчитайте на осребряването на тези чекове извън Букурещ или няколко други основни града. При пътуване из страната е добре да носите пари в брой. Малките магазини и ресторанти могат да вземат евро, но предлаганият обменен курс няма да е най-добрият.

Работно време

Общото работно време на хипермаркетите, магазините, банките и пощите е като в България.

Продукти и стоки

Разрешено количество за пренасяне през граница на специфични стоки:

Цигари: 800 къса

Пурети: 400 къса

Пури: 200 къса

Тютюн: 1 кг.

Високоалкохолни напитки: 10 литра

Вино: 90 литра

Бира: 110 литра

Намаления

Има два периода за разпродажби - 15 януари - 15 април за есенно-зимни стоки и 1 август - 31 октомври за пролетно-летни стоки.

Потребителски права

При нарушени потребителски права и трансгранични спорове с търговци можете да се обърнете към Европейския потребителски център - Румъния или към Европейския потребителски център в България.

Контакти на българското посолство в Румъния

гр. Букурещ, сектор 1 ул. "Рабат" № 5.

Телефон-централа: 0040 21 230 21 50; 230 21 59;

E-mail: embassy.bucharest@mfi.bg

Детски стол за хранене

Какво трябва да знаем предварително? С какво трябва да се съобразим?

Вижте какви са предимствата и недостатъците на отделните видове.

Деца обикновено са готови да започнат да използват стол за хранене във възрастта между 6 и 9 месеца.

Изборът на столче е нещо индивидуално, защото на пазара съществуват редица марки, предлагащи най-разнообразни модели както във функционално отношение, така и от страна на дизайн, цвят, материал и т.н. Цените също са определящи при покупката. Неписано правило е, че наложилите се марки на пазара поддържат по-високи цени, независимо, че има и модели на конкурентни, но по-неизвестни марки, които не им отстъпват по-качество. Качеството на материала и на изработката е от основно значение като се има в предвид, че ще се използва от бебе или малко дете. Производителът трябва да предостави Сертификат за качество, липсата на такъв е сигнал, че столът не е тестван или не е издържал на отделни натоварвания. Бъдете внимателни!

Преди да закупите – огледайте и проучете отделни варианти! Обърнете внимание на кое ще държите най-много! Добре е да сте избрали мястото, където ще бъде поставен. Ако имате ограничено пространство добре решение е по-малко обемните столове с възможност за сгъване.

Най-важните особености, които трябва да съобразите при избора са стабилност и безопасност, удобство, лесно почистване и съхранение.

Приспособимост

Изберете стол, който да можете с лекота да сгънете и лесно да му нагласите отделните функции, напр. коригирането на таблата, сгъването на седалката, регулирането на височината. Вие най-вероятно тези движения ще ги извършвате повече от веднъж на ден, така че изберете стол, с който се борави лесно. Още в магазина тествайте отделните модели, вземете ги в ръка и проверете тежлото им. Поставете бебето и проверете как застава и дали коланите, които ще го придържат се закопчават и откопчават лесно. Столът може да бъде на колелца и това би ви улеснило при преместването му.

Сгъване

Не всички столове могат да се сгъват за

по-лесно съхранение. Може да изберете такъв, който в сгънато положение ще стои изправен, без да се налага да се опира на стена. Имайте предвид, че при някои модели таблата трябва да се махне, за да бъде сгънат, а това може да се окаже допълнителна тежест, ако се прави по-няколко пъти на ден. Изберете стол, който ще ви улеснява при храненето на детето ви, и няма да ви е в тежест.

Табла

Преценете дали вдлъбнатините за чаши не са доста дълбоки, което съответно ще ги прави трудни за почистване, дали в ъглите са заострени и ще се събира храна, колкото по-извити си и издигнати са те, толкова е по-лесно за почистване. Двойни табли – едната е постоянна, а другата се поставя върху нея и след това се отстранява за почистване, повечето могат да се измиват и в миялни машини. Регулируемите табли и свалящите се са по-удачни, защото при растежа на детето са по-удобни, а и в последствие може столът да се доближи до масата и детето да се храни заедно с вас. Съществуват столчета, при които няма табла, но към тях се продава такава, която може да се прикрепя към масата и така от ранна възраст детето да се храни с вас на масата, което обаче не е много удачно спрямо хигиената, тъй като между масата и стола винаги ще има разстояние и вероятността да падне храна на земята е доста голяма, същевременно близостта до масата може да позволи на детето да се отласне с крака и ако столът не е достатъчно стабилен да се обърне.

Комфортност

Многофункционалните столове често имат много подплънки, които могат да бъдат удобни за бебето, но това прави повече работа за вас, когато става въпрос за почистване. Спестете си време за почистване като подберете с по-малко шевове, гънки в тапицерията. Някои освен, че са столове за хранене имат и позиции, при които се превръщат в люлки или в позиция за сън. При други седалката може да се завърти на 360°. Облегалката трябва да е достатъчно висока, за да е удобна на детето и да не допуска натоварване на гръбначния му стълб.

Обезопасителни колани

За сигурността на детето е задължително към стола да има поставени колани, които да предпазят детето от евентуално падане. Коланът трябва да минава през рамената на детето, за да не може да се изправи, да обхваща кръсчето му и да се свързва с частта, която минава между крачетата му, за да не може да се изхлузи от стола. Обезопасяването може да бъде с 5-точкови колани, да има предпазен борд и каишка за чатала, пластмасов предпазител прикрепен към таблата и стола и др.

Пет-точковите колани осигуряват най-високата сигурност за вашето дете.

Две презрамки през раменете, две презрамки за кръста и колан през чатала, които се закрепват на корема, осигуряващи най-високата сигурност за вашето дете. Всяка част е закрепена самостоятелно на стола.

Съвети за безопасност

- Не оставяйте детето само на стола без родителски контрол
- Използвайте столчето според изискването за възраст на детето и килограми
- Недопускайте детето да стои изправено на стола
- Почиствайте редовно, за да не се допусне развитието на бактерии при непочистена храна
- Дръжте бебето си винаги закопчано с предпазните колани
- Поставете стола на равна повърхност, за да не се допусне обръщането му
- Дръжте стола по далеч от опасни вещи, които детето може да достигне и да се нарани – котлони, ел. контакти, лекарства и т.н
- Дръжте стола далеч от пердета, шнурове на щори, които могат да доведат до омотаване и задушаване

Стандартни столове - цени от 70-80 лв.

Този тип е един от най-предпочитаните, които са на разположение и обикновено имат една позиция на височина. Но съществуват и модели, при които може да се регулира височината, да се разглобява тавата, да се сваля покритието на стола за почистване, играчки и др.

Предимства

- по-евтини са в сравнение с другите видове
- обикновено са по-леки
- могат да се сгъват и да заемат по-малко място

Недостатъци

- Може да се наложи да се купят допълнителни екстри към базовия модел
- По-малко гъвкав е от останалите
- Височината на седалката не може да се регулира (приспособява)

Многофункционални столове - цени от около 200 лв.

При тях може да се регулира височината на седалката – нагоре, надолу или обратно до мястото, където предпочитате да хранете бебето си. Повечето имат между 5 и 6 позиции, което е полезно за родителите и за цялото семейство, да бъде в състояние да се включат по време на хранене. Имат и разнообразие от позициите на тавите, за да им съотвества.

Предимства

- Височинно регулиране е удобство при храненето на бебета при по-горна позиция и съответно хранене на малки деца при по-ниска позиция
- Повечето модели са сгъваеми
- Не е много по-скъпо от базовите модели
- Някои модели са с пневматична система за регулиране на височината
- Могат да са с кръгла стабилна основа, не позволяваща столчето да се обръща

Недостатъци

- Някои от моделите могат да са доста тежки за използване и за преместване
- Функциите им ги правят доста по-обемни и големи, а това не е подходящо при малко пространство

Комбинираны столове - цени от около 200 лв.

Често те могат да се определят като „три в едно“ комбинация, това е така, защото първоначално се използва като висок стол за бебето, в последствие при регулиране на седалката от малко дете като стол и маса, на която да се хране самостоятелно, когато е по-голямо. Тези столове са изработени от дърво

Предимства

- Децата се чувстват по-големи и щастливи, когато се хранят сами на собствен стол и масичка
- Дървените столове са добър избор във връзка с мебелите и интериора в къщата
- Някои от моделите могат да се използват като мебел за деца до 5 години

Недостатъци

- Не всички комбинирани столове са сгъваеми
- Някои от тях трудно се събират
- Могат да бъдат по-скъпи в сравнение с останалите модели

Преносими столове - цени от около 40-50 лв.

Тези столове са подходящи при пътуване, при гостуване на семейства и приятели, които нямат малки деца, на почивка или ресторант, където няма високи столчета на разположение.

Съществуват редица модели – едни са само от плат, който се захваща за обикновен стол, други имат масичка, трети се закачат за самата маса и т.н.

Предимства

- Леки са и са лесни за употреба
- Някои модели са толкова компактни, че могат да се побрат в ръчната чанта
- Някои, но не всички могат да се използват вместо стандартния стол за бебе във възраст

Недостатъци

- Ако се използват само еднократно може да се окаже излишно харчене на пари

Как да разпознаем фалшива банкнота?

В поредица от броеве ще ви представим как са защитени оригиналните български банкноти, за да можете да разпознаете фалшива банкнота, ако попадне у вас.

Защитни елементи, за които да следим за оригиналност на банкнотите от 2 лева:

- **релефен печат** на лицевата страна на банкнотата са отпечатани изображението на Паисий Хилендарски; текстовете „БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА“ и „ДВА ЛЕВА“; цифрата „2“; винетките от двете страни върху холограмната лента и цифрата „2“ върху нея
- **холограмна лента** – изградена от ромбоидни елементи, преливащи в различни цветове при промяна на ъгъла на наблюдение
- **осигурителна нишка** – вградена в хартията тъмна метализирана нишка със светъл минитекст „БНБ“, наблюдаваща се от двете страни на банкнотата при поставянето ѝ срещу източник на светлина
- **воден знак** – полутоново изображение на изправен лъв, наблюдаващо се от двете страни на банкнотата при поставянето ѝ срещу източник на светлина
- **регистър на проглед** – правоъгълно шахматно поле, разположено долу в дясната половина на лицевата страна на банкнотата, в което при поставянето ѝ срещу източник на светлина се наблюдава цифрата „2“
- **скрит образ** – върху холограмната лента при наблюдение под ъгъл 15–20 градуса се наблюдава текст „ЛЕВА“
- **микротекст на лицевата страна** – хоризонтални линии с текст „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“ във фона вляво от портрета

● **вертикални линии от цифрата „2“** във фона вдясно от портрета; текст „2 ЛЕВА“, запълващ цифрата „2“

● **микротекст на обратната страна** – в изображението на лъва са изписани имена на български царе

● **флуоресценция** – при осветяване с ултравиолетова лампа (365 nm):

1) влакнцата от хартията светят в син, зелен и червен цвят;

2) на лицевата страна на банкнотата – Зографският манастир в Атон, килията на Паисий и серийните номера светят в зелен цвят;

3) на обратната страна на банкнотата – печатите на български царе и лявата половина на лъва светят в зелен цвят

Съвети как да разпознаваме неистински банкноти или монети

1. Разглеждайте банкнотите или монетите много внимателно. Не се оставайте на общото впечатление; вместо това се концентрирайте върху отделните защитни елементи, които смятате, че разпознавате добре.

2. Не се концентрирайте само върху един защитен елемент, когато проверявате банкнотата.

3. Чрез сетивните органи на зрение и допир (докосване) и срещу бяла светлина проверете защитните елементи.

4. Ако е възможно, използвайте помощни средства детектор за проверка на банкноти, лупа или UV лампа.

5. Вземете друга банкнота или монета, с която да направите сравнение.

6. Допълнително познание за защитните елементи на българските банкноти можете да придобиете от интернет страницата на БНБ.

7. Ако все още се съмнявате, занесете за проверка българските или чуждестранни банкноти или монети в най-близката банка, финансова къща или обменно бюро или в регионалните каси на БНБ (само за български банкноти и монети и евро банкноти).

Означения на гумите

Върху всяка гума има букви, номера и символи, които показват къде и кога са произведени, за каква скорост са и т.н.

Маркировки по стена на гумата

Ето описание на някои от страничните маркировки на гумата:

1. M+S (изписвано също като M&S или M-S) означава, че гумата има всесезонни характеристики. Този символ може да бъде открит на почти всички всесезонни и зимни гуми. Летните гуми обаче нямат това означение. Наличието на този знак обаче не е сигурно условие, че гумата е преминавала някакви тестове за поведение при различни условия.

2. Знакът обозначава тежките зимни условия. Гумите, носещи този символ са означени като изключително добре представящи се при зимни условия и такива могат да бъдат само гуми, носещи M+S символа. Тези гуми са най-безопасни за шофиране при всякакви зимни условия. Някои зимни курорти дори няма да ви допуснат да шофирате по планинските пътища, ако гумите ви нямат това обозначение.

3. DOT означава Министерство на транспорта (Department of Transportation). 10, 11 или 12 цифрени код след това информация за годината и седмицата на производство на гумата, както и за производителя, завода, линията на гумата и размера. Първите две цифри обозначават производителя и завода. Третата, четвъртата и петата са кода на размера на гумата. Последните три или четири числа (4 числа за гумите, произведени след 2000 година) показват кога е произведена гумата. Първите две от тези 3-4 цифри показват седмицата, а последните 1-2 – годината на производство.

4. Максималната надутост е най-голямото налягане, което може да понесе гумата при помпене. Това обаче не е препоръчителното налягане на напompване. То също така никога не трябва да е по-малко от обозначеното препоръчително налягане на напompване.

Единна класификация на качество на гумите

Единната класификация за качеството на гумите е система за оценка на качеството на гумите разработена от Министерството на транспорта на САЩ (Uniform Tire Quality Grading). Тя е предназначена да информира потребителите относно поведението и издръжливостта на пътните гуми.

гуми, но не се прилага за зимните гуми.

Това е пример за UTQG оценката:

150A B

„150“ – индекс на износването

„A“ – индекс на сцепление

„B“ – индекс на температурата

Индексът на износването е базиран на тест на износване, направен на 400 мили публични пътища в щата Тексас. Група от не повече от 4 превозни средства преминават по оказания маршрут, като пътуват в конвой, за да може гумите да са подложени на еднакви условия. Контактната повърхност на гумата се тества след всеки 800 мили. След това се провежда процедурата по контрол на гумите, като се оценява степента на износеност. Така след като се завърши целия цикъл на тестване, който трае 7200 мили, резултата от сравнението на износването на гумите се публикува според скалата за оценка на Министерството на транспорта. Тази оценка може да се използва за сравнение между различни марки гуми. В посочения по-горе пример, гумата с оценка 150 трябва да издържа наполовина по-малко, отколкото гума с оценка 300. Но всъщност износването на

гумите Ви е строго специфично според условията в които ги ползвате и може доста да се разминава с оценката, поради различия в климата и настилка на пътя.

Индексите на сцепление могат да бъдат AA, A, B, и C, подредени от най-високия, до най-ниския. Измерването всъщност показва възможността на гумата да спира по права линия върху мокър паваж. Оценката се базира на тест със скорост 65 км/ч при който спирачките се натискат рязко върху мокър асфалт и други мокри повърхности. Важно е да се отбележи обаче, че тази оценка не отразява способността на гумата да не навлиза в хидропланинг и не се счита за сцеплението и устойчивостта на спиране в завои.

„Смесване“

Изключително важно е да знаем, че на едно и също превозно средство никога не трябва да поставяме гуми от различни видове и оценки или да правим така нареченото „смесване“.

КАК ДА ПОЛУЧАВАМ СПИСАНИЕ АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ?

1. КАТО СТАНЕТЕ ЧЛЕН НА АСОЦИАЦИЯ АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ

СТАНДАРТНО ЧЛЕНСТВО – 25 лева за 2012 година, включва:

- Абонамент за списание АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ за съответната календарна година.
- Всички информационни издания на АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ, издадени през 2011 г.
- Разширен достъп до информацията в интернет страницата на асоциацията – достъп до резултатите от тестове на продукти и услуги, статии и полезна информация.

ПЪЛНО ЧЛЕНСТВО – 40 лева за 2012 година, включва:

- Всичко, което получавате чрез „Стандартното членство“ плюс безплатна индивидуална правна консултация с юрист и до 3 писмени консултации от специалисти на АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ при разрешаване на потребителски спорове с търговци и производители.

ОН-ЛАЙН ЧЛЕНСТВО – 15 лева за 2012 година, включва:

- Разширен достъп до информацията в интернет страницата на асоциацията – достъп до резултатите от тестове на продукти и услуги, статии и полезна информация

2. АБОНАМЕНТ ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА – 30 /тридесет/ лева за 10 броя на списанието (издава се фактура).

Най-лесно може да станете член АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ на адрес:

<http://aktivnipotrebiteli.bg/продукти-и-абонаменти>3. СПИСАНИЕ АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ може да закупите от веригите **Кауфланд, Фантастико, Т-маркет**, както и от следните обекти за плащане на битови сметки в София и Варна:

Район	Адрес
Гр. Варна	
Приморски	Ул.Роза и ул.Ян Палах
Одесос	Ул.Цар Петър и ул.Ал.Рачински
Аспарухово	жк Аспарухово, Спирка с-у ОУ ХР.Ботев
Младост	Ул.Под игото и ул.Капитан Райчо
Владиславо	жк Владиславо, III м.р. до бл.302
Владиславо	жк Владиславо, II м.р. п-р Кайсиева градина
Одесос	Площад "Мусала"
Гр. София	
Сердика	В сградата на Р-н Сердика
Лозенец	П-р "Римска Стена"
Възраждане	"Женски п-р", Адм.сграда
Слатина	Пазар "Ситняково"
Красно село	Пазар "Красно село"
Триадица	Пазар "Иван Вазов"
Овча купел	Пазар „Овча купел 2"
Искър	Пазар „Дружба1"
Връбница	Пазар „Връбница"
Подуяне	Пазар „Хаджи Димитър"
Слатина	Пазар "Слатина"
Искър	Пазар „Дружба" 2
Надежда	Пазар "Толстой"
Лозенец	Пазар "Хлад.-Сребърна"
Възраждане	Метростанция Константин Величков
Подуяне	Пазар „Герена"
Младост	Пазар "Младост 4"
Средец	Метростанция Су "Кл.Охридски"
Изгрев	Метростанция Ж.Кюри
Младост	Метростанция Младост
Люлин	Руски пазар, Абонаментно бюро на ЦГМ
Средец	Метростанция Ст."В.Левски"
Студентски	Метростанция ГМДимитров
Средец	Метростанция Сердика
Връбница	Метростанция Обеля
Люлин	Метростанция Западен парк
Люлин	Метростанция Люлин
Младост	До Р-н Младост, Абонаментно бюро на ЦГМ
Младост	жк Младост 2, РУМ Младост
Илинден	Метростанция Вардар
Триадица	бул. „Ст. Тошев", бл. 221А, вх. „Б", партер
Сердика	Бул. „Първа бълг.армия" и бул. „Каменоделска
Студентска	бул."Акад.БорисСтефанов", с-у Зимния дворец
Слатина	ул."Николай Коперник", пред бл.109

Показалец на по-важните теми в списанието

Тестове

Авто навигации	9/2011
Антивирусни програми	3/2011
Автомобили - спирачки	2/2011
Айряни	8/2011
Батерии	4/2011
Батерии	5/2011
Видеокамери	5/2011
Вино	10/2011
Външни хард дискове	4/2011
Вода за уста	7/2010
Дезодоранти	9/2011
Детски колички	6/2010
Дигитални фоторамки	2/2012
Диетичен хляб	1/2011
Електронни книги	6/2011
Енергоспестяващи лампи	4/2011
Кисело мляко	3/2011
Колбаси	10/2011
Мобилни телефони	4/2012
Пелени	3/2012
Перални машини	1/2012
Принтери	7/2011
Сирене	2/2011
Слънцезащитни продукти	5/2010
Таблети	1/2012
Телевизори	5/2012
Тигани	4/2012
Тоалетна хартия	2/2012
Фотоапарати	8/2011
Фотоапарати	3/2012
Хляб	1/2011
Хляб	5/2011
Ютии	5/2012

Проучвания

Здравноосигурителни фондове	1,2,3/2011
Касови банкови преводи	5/2010
Едногодишни депозити	1/2012
Такси при теглене от банкомат в ЕС	5/2011

Справочна информация

Електроуреди рециклиране	5/2010
Е номера - антиоксиданти	6/2010
Е номера - консерванти	5/2010
Знаци за текстил	2/2012
Кодове за времето	1/2012
Миешки препарати - символи	2/2010
Символи на пластмасите	2/2011
Сравнение на цени България-ЕС	3,4/2011
CO2 емисии от нови автомобили	5,6,7/2011

Опасни стоки

Вид на стоката

Играчка

Описание на продукта

Baby Concert, модел No. 885-10
Комплектът се състои от два броя дрънчалки с формата на маракаси, барабан с две палки и саксофон.

Страна на произход

Китай

Вносител

„Вест – М - Къмпани” ЕООД,
гр. Благоевград

Опасност/естество на риска

Конструкцията на маракасите води до сериозен риск от физическо нараняване на деца под 36 месеца, който е породен от наличието на елемент с по-голяма дължина от допустимата.

Вид на стоката

Играчка

Описание на продукта

“Music Toys” модел No. 5566
Комплектът се състои от два броя дрънчалки с формата на маракаси, барабан и жълта дрънчалка.

Произход

Китай

Вносител

„ЗИМ” ЕООД, гр. Пловдив

Опасност/естество на риска

Конструкцията на маракасите води до сериозен риск от физическо нараняване на деца под 36 месеца, който е породен от наличието на елемент с по-голяма дължина от допустимата.

Актуален списък с всички опасни стоки, забранени за реализация на българския пазар, може да бъде намерен в интернет страницата на Комисията за защита на потребителите на адрес: <http://bit.ly/coNXN9> и в страницата на Държавна агенция по метрологичен и технически надзор на адрес <http://bit.ly/cTkGe0>

В следващия брой четете:

Сравнителен тест на очни спирали

Изборът на добра спирала за очи може да се окаже едно не толкова лесно решение. Тя трябва едновременно да ви подхожда и същевременно да не причинява кожни раздразнения и дискомфорт. Предлагаме ви международния тест на 11 вида очни спирали оценени по най-важните критерии от значение за потребителите.

Сравнителен тест на прахосмукачки

Когато купувате прахосмукачка в магазина едва ли ще ви дадат точна информация по отношение на мощност, сила на засмукване, енергийна ефективност, ниво на шум или вместимост на контейнера. Няма да научите и колко прах се съдържа в отработения през прахосмукачката въздух. Тази информация може да научите от поредния ни сравнителен тест на 30 модела прахосмукачки, с което да получите най-доброто за парите си.

Роуминг тарифи

Пътуването в чужбина може да ви излезе доста солено, ако не оптимизирате разговорите си в роуминг. Важно е, както да изберете оптимален тарифен план, така и да знаете, че не е все едно към кой оператор в съответната държава ще се регистрирате. Нашите съвети и събраната актуална информация може да ви спести доста разходи.

ул. Врабча 26, София 1504
тел. 989 01 06, bnar@bnar.org
www.aktivnipotrebiteli.bg

Активни потребители не публикува търговски реклами. То се издържа само от вас. Купувайки списанието, вие поддържате независимостта му от интересите на търговците!

